

ХАУЪРД ЛЪВКРАФТ КОШМАРЪТ В ДЪНУИЧ

Превод от английски: Адриан Лазаровски, 2015

chitanka.info

Горгоните, хидрите и химерите — страшните разкази за Келено^[1] и харпиите — всички те може и да се пораждат отново и отново в съзнанията на суеверните люде, ала всъщност са били там и преди. Те са своеобразни копия и реплики... чиито архетипи, заложен в самите нас, са изконни и вечни. Как другояче да си обясним факта, че онова, за което сме абсолютно убедени, че е измислица, не спира да ни оказва влияние? Нима се страхуваме от него, тъй като се боим да не ни навреди физически? О, в никакъв случай! Тези страхове имат неизмеримо по-древен произход. Тяхното начало се корени отвъд физическото ни тяло — или, казано по друг начин, и без физическото ни тяло те щяха да си бъдат същите... Така че страхът, за който иде реч, има чисто духовна природа... и обстоятелството, че е толкова силен, макар и да не е обвързан с нито един земен обект, както и че преобладава в периода на нашето безгрешно младенчество... ни изправя пред трудности, чието разрешаване би ни позволило да проникнем в дълбините на доземното ни съществуване и да надзорнем (макар и крадешком) в страната на сенките, забулила далечното минало на човека.

Чарлз Лемб,
„Вещици и други нощни
страхове“

I.

Когато пътешественикът, странстващ из северните райони на Централен Масачузетс, се заблуди и сбърка пътя на разклонението при Ейлсбъри веднага след Дийнс Корнър, то ще се озове сред пустееща и извънредно любопитна местност. Теренът става все по-хълмист, пътеката — все по-стръмна, а обраслите с трънливи шубраци скални стени застрашително надвисват над коловозите на прашния, лъкатушещ черен път, сякаш искат да го задушат в студената си прегръдка. Дърветата от ширналите се горски масиви започват да ти се струват доста по-големи, а дивите треви, храсталаци и плевели се радват на такова противно изобилие, каквото трудно можеш да срещнеш сред по-гъсто заселените с хора райони. В същото време обработваемите земи стават все по-оскъдни и се срещат все по-рядко, а малобройните, разпилени тук-там постройките като че ли са белязани от удивително сходния отпечатък на старостта, разрухата и нищетата. Без сам да знае защо, пътешественикът не се осмелява да попита за пътя никого от мрачните кореняци, които го изпровождат с навъсени погледи, докато стоят на порутените си веранди или на сред полегатите, осеяни с камънак поляни. Самотните им фигури изглеждат толкова безмълвни и потайни, че неволно пораждат мисли за забранени, скверни неща, от които е благоразумно да се стои по-далеч. Когато пътят те издигне толкова високо, та взорът ти успее да обгърне гъстите гори в подножието, усещането за смътна тревога и глождещо безпокойство се засилва. Върховете изглеждат прекалено заоблени и симетрични, за да се чувстваш приятно и спокойно, а в допълнение към това от време на време на фона на чистото небе се открояват с особена яснота високи каменни колони, които сякаш увенчават планинските хребети със странните си пръстени.

Тесни проломи и клисури с незнайна дълбочина прорязват пътя, а прехвърлените през тях дървени мостове ни най-малко не вдъхват усещане за сигурност. Когато пътеката започне да се спуска надолу, се появяват блатисти участъци, инстинктивно пораждащи неприязън,

която се нагнетява и на здрачаване прераства даже в страх. Тогава невидими козодои надават своите крясъци, а рояци неестествено едри светулки танцуват в ритъма на хрипливите, противни отгласи от несекващо жабешко крякане. Тънката, сияеща в сумрака ивица на горното течение на Мискатоник поразително наподобява пълзяща змия, докато реката се извива и лъкатуши в подножията на куполообразните хълмове.

Докато се приближава към масивните им, заоблени очертания, пътешественикът неусетно започва да се опасява от гористите им склонове повече, отколкото от увенчаните с каменни колони хребети. Тези стръмни склонове се извисяват нагоре, обгърнати в тъй непрогледен мрак, че изобщо не искаш да се приближаваш до тях... ала друг път просто няма. От другата страна на едно тясно дървено мостче се мерзелее малко поселище, сгушено между реката и почти вертикалните склонове на Кръглата планина, и пред взора на пътешественика изведнъж се откриват прогнили двускатни покриви, напомнящи за безвъзвратно отминали архитектурни периоди, потънали в мрака на миналото. Повечето постройки са порутени и сякаш всеки миг ще се сгромолясат под тежестта си, а църквата с полуразрушената камбанария сега служи за склад на едва кретащата търговия на обитателите. Страшничко е да стъпиш на тясното, проскърцащо мостче, ала нямаш особен избор. След като го прекосиш и се озовеш от другата страна, тутакси долавяш слабия, но в същото време някак скверен мирис на селската уличка — миризма на плесен, гниене и многовековно разложение. Щом остави зад гърба си това място, пътешественикът неминуемо изпитва радост и облекчение, след което се отправя с по-бодри стъпки по тясната пътечка, която лъкатуши покрай подножията на хълмовете, пресича дълбоката падина и отново отвежда при разклонението на Ейлсбъри. Впоследствие малцина узнават, че всъщност са минали през Дънуич.

Обикновено външните хора гледат кракът им да не стъпва в това градче, а след ужасяващите събития, които се случиха, всички знаци, указващи местоположението му, бяха премахнати. Трябва да се отбележи, че от чисто естетическа гледна точка заобикалящите поселището природни пейзажи се отличават с несравнима красота; при все това Дънуич никога не е бил притегателна точка за художници, поети или летни туристи. Преди двеста години, когато никой не се е

присмивал на разказите за вещерска кръв, дяволопоклонничество и зловещи същества, бродещи из лесовете, било прието всячески да се избягва тази местност. Ала ето че и в нашия просветен, разумен век — въпреки че загрижените за процъфтяването на градчето хора се постараха да скрият и забулят в тайна Кошмара в Дънуич от 1928 година — всички продължават да странят от това място. Навярно една от причините (макар че тя не би могла да обясни странното поведение на туристите) се дължи на отблъскващата деградация на местните жители, които почти без съпротива са се поддали на обичайния за затъntenите кътчета на Нова Англия регрес и упадък. Те сякаш са образували някаква особена раса с ясно изразени умствени и физически белези на израждане, породени от близкородствените бракове. Нивото на интелектуално развитие на местните е отчайващо ниско, а в допълнение към това летописите на деянията им буквално са пропити от порочност, убийства, кръвосмешения и пристъпи на немислима жестокост и извращения. Две-три семейства от по-заможните представители на някогашната аристокрация, преселили се тук от Сейлъм през 1692 година, по някакъв начин са съумели да се задържат над равнището на всеобщата деградация; обаче повечето разклонения на тези фамилии така са се смесили с останалото простолюдие, че сега само имената им напомнят за произхода, който позорят. Неколцина от родовете Уейтли и Бишоп и до днес продължават да изпращат най-големите си синове да учат в „Харвард“ и „Мискатоник“, ала отрочетата им рядко се завръщат под гниещата бащина стряха, където са се родили и израснали аристократичните им прадеди.

Никой — дори онези, които са наясно с кошмарните събития от 1928-а — не е в състояние да обясни какво точно се случва с Дънуич, макар че древните легенди разказват за греховни обреди и тайни индиански сборища, по време на които се призовавали мрачни сенки от големите кръгли хълмове и се изричали светотатствени молитви... диви, оргиастични молитви, в чийто отговор понякога се дочувал страшен тътен и грохот изпод земята. През 1747 година преподобният Абай-джа Хоудли, който неотдавна се присъединил към конгрегационната църква в Дънуич, произнесъл знаменитата проповед за близостта на Сатаната и неговите демони, в която заявил:

Трябва да се признае, че Богохулствата на Демоните от Ада са твърде добре известни, за да бъдат отхвърлени; трижди проклетите Гласове на Азazel, Вузrael, Велзевул и Велиал са били чути изпод Земята от Десетки заслужаващи доверие Свидетели, живи и до днес. Лично аз преди не повече от две седмици съвсем ясно дочух Речта на Злите Дяволски Сили на Хълма зад собствения ми Дом, съпроводена от такъв Трясък, Грохот, Стонове, Съскане и други скверни звуци, каквито не е способна да издаде нито една Земна Твар. Тези звуци несъмнено идват от Пещери, които само черната Магия може да открие, а да разтвори мрачните им недра е във властта единствено на Дявола.

Любопитно е, че преподобният Хоудли изчезнал сравнително скоро след изнасянето на тази проповед, обаче текстът ѝ, отпечатан в Спрингфийлд, е запазен и до днес. Не по-малко любопитно е и обстоятелството, че съобщенията за необичайни звуци и шумове от околностите на хълмовете продължават да постъпват всяка година и все още си остават неразрешима загадка за геолозите и физиографите.

Други предания разказват за кошмарни зловония, усетени в близост до увенчаващите хълмовете каменни пръстени, както и че в определени часове можело да се чуе как от недрата на дълбоките клисури към небето се възнасят призрачни безтелесни същества. Срещат се и легенди, опитващи се да обяснят мистерията на Девилс Хоп Ярд — открит, брулен от ветровете хребет, лишен от всякаква растителност. Местните жители се страхуват до смърт от многобройните козодои, чиито пронизителни възгласи огласяли горещите летни нощи. Някои от тях твърдят, че тези птици всъщност са психопомп^[2] и дебнат душите на умиращите, както и че издават вледеняващите си писъци в унисон с последните им въздишки. Ако били в състояние да уловят отлитащата душа в момента, когато тя напускала тялото, то те мигновено се устремявали в небето, издавайки демоничен смях; в случай на неуспех обаче не след дълго потъвали в мълчание.

Разбира се, подобни легенди звучат абсурдно и нелепо в нашия рационален век и най-вероятно са достигнали до нас от тъмните

безпросветни времена. В тази връзка трябва да се отбележи, че Дънуич е изключително древен — той е по-стар от което и да е селище, намиращо се в радиус от петдесетина километра от него. В южната му част все още може да се видят стените на сутеренното помещение и комина на старинния дом на рода Бишоп, построен преди 1700 година, а превърналата се в руини мелница край водопада е била образец на най-модерна за времето си архитектура през 1806-а, когато е била съградена. Промислеността така и не успяла да изкуши кореняците и процъфтяващият през деветнайсети век строеж на фабрики тук буквално ударил на камък. Най-старите ръкотворни съоръжения в околността са гигантските пръстени на грубо изсечените каменни колони по билата на хълмовете, но заслугата за издигането им е не на белите заселници, а на индианците. Останките от черепи и човешки кости, открити във вътрешността на тези тайнствени пръстени, както и в близост до огромния, извисяващ се във формата на грамадна маса камък на върха на Стражевия хълм, само потвърждават широко разпространеното мнение, че в мрачното минало тук са се намирали гробниците на покумтуките^[3]. Същевременно голяма част от етнологите продължават да твърдят — очевидно без да осъзнават абсурдността на нелепите си теории — че въпросните останки всъщност са на хора от европейската раса.

[1] Келено — букв. „черната, тъмната“ (гр.) — една от харпиите. — Б.пр. ↑

[2] Психопомп (мит.) — същество, което съпровожда душите на умрелите до подземното царство. — Б.пр. ↑

[3] Покумтуки — северноамерикански индианци от групата на алгонкинските народи. — Б.пр. ↑

II.

В околностите на Дънуич, в голяма и частично обитавана фермерска къща, издигаща се до самия склон на близкия хълм, на девет километра от градчето и на около три от най-близкия съсед, в неделя — и по-точно на втори февруари 1913 година — в пет часа сутринта се родил Уилбър Уейтли. Датата се запомнила, понеже било Сретение Господне (празник, който жителите на Дънуич отбелязвали под друго название), а също и защото през цялата тази нощ всички кучета от селото лаели безспир и от хълмовете се дочували странни шумове. От по-малко значение било обстоятелството, че майката принадлежала към рода Уейтли — непривлекателна на външен вид, уродлива албиноска на трийсет и пет години, живееща с престарелия си умопобъркан баща, за когото кореняците мълвели отвратителни истории по повод заниманията му с магьосничество на млади години. Законен съпруг Лавиния Уейтли нямала, ала съвсем в духа на местните традиции не направила никакъв опит да се отрече от детето, предоставяйки на съседите си възможността да я одумват колкото си искат (което те и правели). Нещо повече — тя даже се гордеела със смуглото, приличащо на козел момче, чиято външност не носела и най-бегла прилика с нейното болнаво лице на албинос с червени очи, и неведнъж мнозина чували как тя си мърмори под нос странни пророчества за необикновените способности и страховитото бъдеще на своя син.

Такива пророчества не бяха нещо необичайно за Лавиния. Все пак тя бе самотно създание, което се отличаваше с доста странности — по време на буря често бродеше из хълмовете и дори се опитваше да чете огромните, проядени от червеи и разпадащи се на части книги, събирани в продължение на двеста години от фамилията Уейтли и сега наследени от баща ѝ. Лавиния нямаше и един прекаран ден в училище, ала главата ѝ бе претъпкана с откъси от древните сказания, които старият Уейтли ѝ разказваше. Усамотеният фермерски дом открай време вдъхваше страх у хората заради предполагаемата склонност на

баща ѝ към черната магия и необяснимата внезапна смърт на госпожа Уейтли по времето, когато Лавиния бе на дванайсет години, изобщо не спомагаше да направи мястото по-приятливо. Израснала в самота сред студената атмосфера на бащиния дом, девойката често се отдаваше по цели дни на своите фантазии, измисляйки си необичайни занимания; поради ниските стандарти за чистота и ред домашните задължения почти не ѝ отнемаха от времето.

В нощта, когато Уилбър се появи на бял свят, от къщата проехтяха ужасни писъци, заглушаващи дори пронизителния кучешки лай и необяснимите звуци, идващи от хълмовете. Нито лекар, нито акушерка присъстваха на това раждане, а цяла седмица след това съседите не знаеха нищо за новороденото. Едва когато старият Уейтли пристигна със снегоходките си в Дънуич и започна да бръщолеви някакви несвързани врели-некипели на сбирщината безделници, събрали се в магазина на Озбърн, кореняците узнаха за събитието. В поведението и замъгленото съзнание на престарелия Уейтли сякаш се бе появил допълнителен елемент на тайнственост, който го превръщаше от обект в субект на страх, макар че той изобщо не беше от онези, които позволяват на семейните обстоятелства да стоварят безпокойството си връз плещите им. При това в държанието му личеше нескрита гордост, по-късно забелязана и при дъщеря му, а онова, което заявил по повод неизвестния баща на внука си, се запечатало в паметта на слушателите му за дълги години напред.

— Хич не ме е грижа за туй, дет' си го мислят людете — ако синчето на Лавиния прилича на отца си, не мож' да изглежда тъй, както очаквате... Всички люде не са таквиз, каквит' живеят тука... Лавиния много е чела и таквиз работи знае, каквито вий не сте и сънували... Аз мисля, че мъжът ѝ не е по-лош от който и да е мъж от отсамната страна на Ейлсбъри... ако не и по-добър... Само ако знаехте туй, дет' го знам за тукашните хълмове, и вий нямаше да искате да се венчавате в черква... Чуйте ме що ще ви издумам — *ще дойде ден и всички вий, люде, ще чуете как синчето на Лавиния ще прогласи името на отца си от върха на Стражевия хълм!*

Единствените хора, които успяха да зърнат Уилбър в първия месец от неговия живот, бяха старият Зекария Уейтли от неизродения клон на рода Уейтли и Маами Бишоп — невенчаната жена на Ърл Сойър. Посещението на Маами бе продиктувано от чисто любопитство

и сетнешните ѝ разкази правят чест на нейната наблюдателност, докато Зекария се отби, за да докара на Уейтли двете крави олдърнска порода, закупени от сина му Къртис. Това отбеляза началото на последвалите покупки на добитък от семейството на малкия Уилбър, които престанаха чак през 1928-а — годината, в която започна и завърши Кошмарът в Дънуич. Интересното е, че въпреки всички тези покупки, полуизгнилият тесен обор на Уейтли така и не се препълни с животни. В един момент хората не бяха в състояние повече да укротят любопитството си и се заеха да преброят цялото стадо, пасящо на склона зад фермерския дом; ни веднъж обаче не успяха да открият там повече от десет-дванайсет анемични, изпосталели животни. По всяка вероятност някаква зараза, предизвикана или от лошата трева на пасището, или от отровните гъби, изникнали из целия мръсен двор, бе довела до стопяването на добитъка. Непонятни язви и възпаления, някои от които наподобяваха дълбоки разрези, се забелязваха по кожата на говедата, а в първите месеци от раждането на Уилбър любопитни съседи на няколко пъти зърнаха подобни ранички по шията на небръснатия старец и къдравата му щерка албинос.

През пролетта на същата година, когато Уилбър дойде на бял свят, Лавиния възобнови разходките си из хълмовете, неизменно понесла на ръце смуглоликото пеленаче. Постепенно всеобщият интерес на кореняците към детето замря, след като веднъж вече бяха задоволили любопитството си, и никой не обръщаше внимание на бързото развитие на бебето, растящо не с дни, а буквално с часове. Растежът му наистина беше феноменален, понеже само три месеца след раждането си момченцето бе достигнало такъв ръст и сила, каквито рядко се наблюдават и у едногодишните дена. Неговите движения и даже звуците, които издаваше, се отличаваха с поразителна целенасоченост и самоконтрол, доста необичайни за възрастта му, и за всеобщо удивление, малкият Уилбър се научи да ходи без чужда помощ едва на седем месеца.

След известно време — навръх Все светии — беше забелязан огромен пламък, лумнал в полунощ на върха на Стражевия хълм, и поточно на мястото, където сред древните кости се издигаше грамадният старинен камък, наподобяващ древен олтар. Обаче мълвата се понесе едва след като Сайлс Бишоп — от рода на старите, неизродени Бишоп — сподели, че около час преди появата на пламъка е видял как

момченцето на Уейтли тича уверено нагоре по склона, следвано по петите от майка си. Сайлс, който търсел заблудило се теленце от стадото му, почти забравил за грижите си, щом забелязал на светлината на фенера двете мержелеещи се в мрака фигури. Те се носели почти безшумно из храсталака и на смаяния наблюдател му се сторило, че са чисто голи. По-късно той не бе така уверен в това и си припомни, че момченцето май било обуто в тъмни панталонки, препасани с колан с дълги ресни. Едва ли някой можеше да се похвали, че е виждал Уилбър — жив и в пълно съзнание — без да са му закопчани всички копчета на дрехите; и най-малкият безпорядък в одеждите му го изпълваше с гняв и тревога. Това обстоятелство ярко контрастираше с немарливия външен вид на майка му и дядо му и поне в този аспект съседите бяха доста доволни от него, докато Кошмарът от 1928 година не разкри истинските причини за вискателното му отношение към облеклото.

През януари следващата година предмет на бурно обсъждане и всевъзможни сплетни стана фактът, че „мургавото отроче на Лавиния“ проговори, и то на впечатляващата възраст от единайсет месеца! Речта му бе забележителна не само с това, че в нея отсъстваше местният диалект, но и с липсата на типичното фъфлене и дърдорене, тъй характерно за малките деца. Момченцето не бе особено разговорливо, ала когато все пак му се случваше да каже нещо, в говора му се усещаха елементи, свършено чужди на Дънуич и неговите жители. Тази нетипичност се отнасяше не толкова към това, което младенецът изричаше, и даже не към идиомите, които използваше, а по-скоро бе свързана с интонацията и артикулационния му апарат, отговорен за произнасянето на звуковете. Мимиката и изражението на лицето му също бяха забележителни — най-вече със своята зрялост. Макар и да бе наследил неволевата брадичка от майка си и дядо си, неговият прав и добре оформен нос, в съчетание с израза на големите, тъмни латиноамерикански очи, му придаваха облик на почти възрастен човек, със свръхестествен за подобна крехка възраст интелект. Въпреки всичко обаче впечатлението, което правеше интелектът на Уилбър, не можеше да компенсира присъщата му уродливост; имаше нещо козеподобно и животинско в дебелиите му устни, жълтеникавата пореста кожа, грубата твърда коса и причудливо удължените уши. Твърде скоро той започна да предизвиква по-голяма неприязън, отколкото дядо му и майка му, и едва щом станеше дума за него,

кореняците мигом си припомняха позабравените с годините занимания с магия и вещерство на стария Уейтли... Както и онзи случай, в който хълмовете потреперили, когато старецът възвестил скверното име *Йог-Сотхот* от центъра на един от каменните пръстени, разтворил един от старинните фолианти пред себе си. Кучетата също ненавиждаха малкия Уилбър и той трябваше редовно да се брани от тях, съпровождан от неистовия им бесен лай.

III.

Междувременно старият Уейтли продължаваше да купува добитък, ала стадото му така и не увеличаваше броя си. Той си набави дървен материал и започна да възстановява порутените части на къщата — голяма постройка с островърх покрив, чиято задна част почти напълно се скриваше от скалистите склонове на хълма. По всяка вероятност у престарелия мъж все още бяха останали немалко сили, позволяващи му да се нагърби с подобен тежък труд, и макар че от време на време си мърмореше нещо под нос, като цяло дърводелските работи му оказаха изненадващо положително влияние. Всъщност всичко започна още с раждането на Уилбър, когато една от бараките с инструменти неочаквано бе приведена в ред и снабдена със солиден нов катинар. Сега, докато се занимаваше с ремонта на пустеещия втори етаж на къщата, старецът се доказва като не по-малко усърден майстор. За съжаление, и този път манията му се прояви — незнайно защо, той реши да закове с дъски всички прозорци във възстановената част — но пък според мнозина от тукашните подобно възстановяване само по себе си бе признак на безумие. По-изненадващо беше решението му да обзаведе още една стая на долния етаж за внука си. Неколцина съседни успяха да зърнат новото помещение, обаче никой не бе допуснат до втория етаж. Стаята за внука му бе мебелирана със солидни лавици, извисяващи се до самия таван; върху тях Уейтли постепенно започна да нарежда в строга подредба всички ронещи се старинни томове и откъси от древни манускрипти, които преди се валяха в прах и безпорядък по ъглите.

— Доста работи научих от тях... — казваше той, докато се опитваше да скрепи разпокъсаните страници с помощта на лепило, саморъчно приготвено на ръждивата кухненска плоча. — А синчето на щерка ми ще научи още повече. Момчето ще мож' да ги използва още по-добре, щот' ще има нужните за туй знания.

През септември 1914-а, когато Уилбър стана на година и седем месеца, размерите и способностите му станаха почти плашещи.

Малчуганът беше станал едър като четиригодишно дете, говореше свободно и изключително интелигентно. Вкъщи той прилежно и съсредоточено изучаваше илюстрациите, формулите и астрологичните карти в старинните фолианти, а дядо му търпеливо го обучаваше и изпитваше през дългите спокойни следобеди. По това време възстановителните работи по къщата почти бяха завършени и тези от местните, които я заглеждаха отвън, се питаха защо един от прозорците на горния етаж е превърнат в здрава, облицована с дъски врата. Ставаше въпрос за прозореца в задната част на фасадата, съвсем близо до хълма; отгоре на всичко, никой не можеше да си отговори поради каква причина от прозореца към земята се спуска масивна дървена стълба. След приключването на ремонтните дейности мнозина обърнаха внимание на обстоятелството, че старата барака за инструменти, надлежно заключена и със заковани прозорци от момента на появата на Уилбър на бял свят, отново стои запустяла. Вратата зеела небрежно отворена и когато Ърл Сойър, дошъл заради поредната сделка с добитък, надзърнал веднъж вътре, останал поразен от гнусната миризма, тегнеща в помещението. Такава воня, твърдеше после той, едва ли някой някога е помирисвал... Дори около каменните пръстени по билата на възвишенията не миришело така и едва ли имало разумно същество на този свят, което да е източник на подобно зловоние. Думите му правят още по-голямо впечатление, особено като се вземе предвид обстоятелството, че къщите и дворовете на Дънуич никога не са се отличавали с райски благоухания.

Изминаха няколко месеца, в които не се случи нищо особено, ако не се броят загадъчните шумове от хълмовете, които ставаха все по-силни и натрапчиви. В навечерието на май 1915 година земята се разтrese от серия трусове, които даже жителите на Ейлсбъри почувстваха, а около Все светии от земните недра се разнесе страховит грохот, странно синхронизиран с проблясващи пламъци от върха на Стражевия хълм. „Туй е дело на вещерите Уейтли“ — мълвяха уплашено местните. Междувременно Уилбър растеше толкова бързо, че на четири години вече изглеждаше като на десет. Той вече четеше без чужда помощ, обаче започна да говори по-рядко от преди. Мълчаливостта стана негова характерна черта, момчето често се отделяше от другите и някъде по това време хората за първи път обърнаха внимание на злия израз, изписан на козеподобното му лице.

От време на време той си мърмореше някакви думи на неизвестен никому език и навяваше странни мелодии в причудлив ритъм, които вдъхваха у слушателя чувство на необясним страх. Ненавистта на селските кучета към Уилбър вече беше станала пословична и той бе принуден да носи със себе си револвер по време на разходките си из селото и неговите околности. Понякога използваше оръжието по предназначение и това никак не спомагаше за увеличаването на популярността му сред местните собственици на кучета.

Малобройните посетители в дома на Уейтли често заварваха Лавиния сама на приземния етаж, докато в същото време отгоре се дочували необичайни викове и силно трополене от стъпки. Тя никога не разказваше с какво точно се занимават баща ѝ и синът ѝ. Веднъж дори пребледняла като мъртвец, щом забелязала, че продавачът на риба — отявлен шегаджия — понечил да отвори водещата към горния етаж врата по време на едно от посещенията си. По-късно търговецът разказа на посетителите в магазина в Дънуич как му се сторило, че отгоре се разнася конски тропот. Слушателите му се замислиха, припомняйки си необикновената врата и стълбата, както и добитъка, който мистериозно изчезвал сякаш вдън земя. После мнозина потрепериха от страх, когато се сетиха за историите от младостта на стария Уейтли и за злоещите твари, които призовавал от дълбините на земята, когато в точно определен среднощен час принасял кастриран бик в жертва на неведоми езически богове. Освен това се набивало на очи и обстоятелството, че селските кучета започнали да се отнасят към къщата на Уейтли почти със същата ненавист, с която лаели и по младия Уилбър.

През 1917 година започна Световната война и скуайър Сойър Уейтли, председател на местната наборна комисия, предприе немалко усилия за набирането на млади мъже от Дънуич, годни за изпращане в лагер за военна подготовка. Угрижени от проявите на присъщото за целия регион израждане, властите изпратиха група офицери и медицински експерти за изясняване на въпроса; редовните читатели на вестници от Нова Англия навярно ясно си спомнят резултатите от проверката. Публикациите привлякоха вниманието на репортерите към семейство Уейтли, в резултат на което „Бостън Глоуб“ и „Аркхам Адвъртайзър“ напечатаха цветисти материали за необикновено бързото развитие на Уилбър, черната магия на стария Уейтли, лавиците с

необикновени книги, обкования с дъски втори етаж на старата фермерска къща, тайнствената загадъчност на цялата местност и звуците, ехтящи от хълмовете. По това време Уилбър беше на четири години и половина, а изглеждаше на петнайсет. Над горната му устна и по страните му вече бе избил тъмнокафяв мъх, а гласът му бе започнал да мутира.

Ърл Сојър заведе репортерите и фотографите в дома на Уейтли и насочи вниманието им към странната миризма, която сякаш се стичаше от запечатания втори етаж. Това било, както заяви той пред журналистите, съвсем същото зловоние като онова, което доловил в бараката с инструментите, предадена на разрухата след приключването на ремонтните дейности по къщата; миризмата била сходна и с вонята, която усещал, когато се намирал в близост до каменните пръстени по хребетите. Когато статиите излязоха във вестниците, жителите на Дънуич ги прочетоха и хубаво се посмяха над очевидните грешки и нелепости, допуснати от авторите им. Освен това недоумяваха защо журналистите придават такова значение на факта, че старият Уейтли винаги плащаше със старинни златни монети за добитъка, който купуваше. Семейство Уейтли бяха приели репортерите със зле прикрито раздражение, категорично отказвайки да дадат интервю в стремежа си да избегнат каквато и да е публичност.

IV.

В продължение на цяло десетилетие житието на семейство Уейтли се вписваше напълно в обичайното русло на живота в тази нездрава общност, привикнала към странностите им и ожесточаваща се единствено към оргиастичните им изстъпления в навечерието на май и Все светни. На два пъти в годината те запалваха огънове на билото на Стражевия хълм и тогава тътенът, идващ от възвишенията, неимоверно се усилваше; през другите сезони обаче се отдаваха на своите странни и зловещи занимания в усамотения си фермерски дом. С течение на времето редките посетители започнаха да дочуват звуци от затворения втори етаж дори тогава, когато всички членове на семейство Уейтли се намираха на приземния етаж, и взеха да се чудят как умират принесените в жертва крави или теленца — бързо и безболезнено или пък бавно и мъчително? Плъзнаха слухове за евентуална жалба до Дружеството за защита на животните, ала от това нищо не излезе, понеже жителите на Дънуич нямаха никакво желание да привличат върху себе си вниманието на външния свят.

През 1923 година, когато Уилбър навърши десет, а разумът, гласът, фигурата и брадатото му лице бяха като на зрял мъж, в старата къща започна втората велика епопея на дърводелските работи. Този път всички те се провеждаха на горния етаж на постройката и по разхвърляния дървен материал съседите стигнаха до извода, че младежът и неговият дядо са разрушили всички прегради между стаите и даже са премахнали пода на таванското помещение, в резултат на което се образувало обширно пространство между приземния етаж и островърхия покрив. В края на краищата те срутиха и стария порутен комин, като вместо него монтираха страничен кюнец към ръждивата печка, излизащ директно през прозореца.

През пролетта, последвала тези събития, старият Уейтли обърна внимание на увеличаващия се брой на козодоите, идващи от долината, за да му попеят под прозореца посред нощ. Той бе склонен да разглежда това обстоятелство като важен знак и разправяше на

безделниците в магазина на Озбърн, че — както по всичко личи — изглежда, му е дошло времето.

— Те си свирукат почти в тон с мойто дишане... — говореше той. — Мисля, че май са готови да уловят душата ми. Знаят, че краят ми е близко, и не щат да го изтърват. Вий, люде, ще разберете, след кат' умра, дали са ме хванали, или не. Ако са сколасали, ще пеят и ще се кискат до вечерта. А ако не са, ще мируват и ще кротуват. Май не всички души, дет' се мъчат да уловят, им се дават лесно.

По време на Празника на урожая през 1914-а доктор Хоутън от Ейлсбъри бе извикан по спешност от Уилбър Уейтли, който пристигна посред нощ в магазина на Озбърн в Дънуич, препускайки на единствения си жив кон, за да му телефонира. Лекарят завари стареца в плачевно състояние — сърдечната му дейност и затрудненото му дишане недвусмислено показваха, че краят му наистина е близо. Уродливата дъщеря албинос и брадатият внук стояха досами кревата, а в същото време от пространството над главата им се разнасяха необичайни, обезпокоителни звуци, напомнящи за ритмичното пликано на приборя по време на силна буря. Лекарят обаче по-скоро се притесняваше от побеснелите птици зад прозорците; като че ли цял легион козодои крещяха дяволските си послания в унисон с тежкото дишане на умирация човек. Всичко това бе толкова зловещо и противоестественно, че доктор Хоутън си пожела изобщо да не беше идвал на подобно прокълнато място.

Около един часа след полунощ старият Уейтли дойде в съзнание, потисна за малко хриптящото си дишане и рече, обръщайки се към внука си:

— Повече място, Уили, повече място... Скоро... Ти растеш, а *то* расте дважд по-бързо от тебе... Скоро вече ще мож' да ти служи, синко. Отвори дверите за Йог-Сотхот с онуй дългото песнопение, дет' го пише на страница 751 *от пълното издание*, а след туй пални с клечка затвора... Огън от земята не мож' му стори нищичко...

Старецът очевидно не бе на себе си. След паузата, по време на която козодоите отново синхронизираха крясъците си с дишането на стареца, а в далечината се разнесе призрачният грохот от хълмовете, смъртникът добави още няколко фрази:

— Храни го редовно, Уили, и гледай колко точно му даваш... Не му позволявай да расте твърде бързо, щот' тука няма достатъчно място

и ще се измъкне навън, преди да си отворил дверите за Йог-Сотхот... А тогаз край на всичко, тури му пепел... Само ония, дет' са отвъд, само те могат да го накарат да се плоди и да действа... Само те, Великите древни, дет' искаме да се завърнат...

Тук речта му отново прекъсна, заменена от рязкото поемане на въздух в старческите гърди, а Лавиния изкрещя, дочувайки внезапната промяна в кресливия хор на козодоите. Тъй измина повече от час, докато накрая не се разнесе финалният гърлен хрип. Доктор Хоутън притвори сбръчканите клепачи над изцъклените сиви очи и в този момент крясъците на птиците изведнъж секнаха. Настъпи тишина. Лавиния изхлипа, а Уилбър тихичко се изкиска, щом забеляза, че грохотът от хълмовете още не е престанал.

— Не успяха да го хванат! — избоботи той с тежкия си басов глас.

По това време Уилбър вече бе станал голям ерудит в своята област и се славеше с кореспонденцията си с множество библиотеки от най-различни градове, където се съхраняваха редки и забранени древни книги. В Дънуич все повече го ненавиждаха и се страхуваха от него — най-вече защото подозираха, че има пръст в загадъчните случаи на безследно изчезнали младежи в околността. Той обаче винаги успяваше да прекрати хода на разследването — къде с помощта на страх, къде с подкупи, използвайки за тази цел старинните златни монети, които, както и по времето на дядо му, редовно се харчеха за закупуването на нови глави добитък. Сега Уилбър вече бе напълно зрял човек във всяко едно отношение и ръстът му, достигнал средното за един мъж ниво, започна постепенно да преминава този предел. През 1925 година, когато един от кореспондентите му от университета „Мискатоник“ се загледа любопитно в него, а после внезапно пребледня и побърза да се отдалечи, височината му надхвърляше два метра.

През всички тези години Уилбър се отнасяше с непрекъснато нарастващо презрение към майка си, уродливата албиноска, и в крайна сметка ѝ забрани да го съпровожда в мистериозните му пътувания до хълмовете по време в началото на май и края на октомври. Не след дълго, през 1926-а, клетата Лавиния сподели пред Маами Бишоп, че изпитва боязън от своя син.

— За съжаление, не мога ти кажа 'сичко, дет' го зная, Мами — въздъхна тежко дъщерята на стария Уейтли. — А сега веч' и аз не зная 'сичко. Уповавам се на нашия Господ Бог, щот' не зная нищичко — нито к'во точно иска моят син, нито с к'во точно се занимава...

Тази година в навечерието на Все светии грохотът от хълмовете беше значително по-силен, макар че вниманието на хората бе привлечено по-скоро от ритмичните крясъци на множеството козодои, скупчили се, както си личеше, около тънещата в мрак къща на Уейтли. След полунощ воплите им достигнаха своя демоничен апогей, който бе чул в цялата околност, и едва около разсъмване те се поуспокоиха. Сетне птиците изчезнаха и отлетяха на юг, където престояха един месец повече от обичайното. Никой не бе сигурен какво точно означава това. Все пак в градчето нямаше никакви смъртни случаи... с изключение на един. Клетата несретница Лавиния Уейтли, уродливата албиноска, така и не беше видяна отново.

През лятото на 1927-а Уилбър постегна двете бараки на двора и се захвана да пренася там книгите си и другите си вещи. Не след дълго Ърл Сойър разказа на любопитните безделници в магазина, че в къщата на Уейтли отново са възобновени строително-ремонтните работи. Младежът заковал всички врати и прозорци на приземния етаж и сега най-вероятно разбивал стените между приземните помещения, повтаряйки онова, което дядо му бе сторил преди четири години с горния етаж. Сега Уилбър живеел в една от бараките и по думите на Сойър, бил станал доста угрижен и плах. Местните подозираха, че поназнайва нещичко за внезапното изчезване на майка си, и от този момент нататък малцина се осмеляваха да пристъпят в двора на голямата фермерска къща. Ръстът на младежа бе достигнал два метра и десет сантиметра и не даваше никакви признаци, че ще спре да се увеличава.

V.

Следващата зима се случи още едно необичайно събитие, а именно — първото пътуване на Уилбър извън пределите на Дънуич. Кореспонденцията му с библиотеката „Уайдънър“ в Харвард, Националната библиотека в Париж, Британския музей, Университета в Буенос Айрес и библиотеката на университета „Мискатоник“ в Аркхам, по всяка вероятност, вече не можеше да му осигурява необходимата информация и всички онези книги, които му бяха нужни; ето защо младежът реши да отиде лично при интересуващите го заглавия. Уилбър се отправи на път в същия вид, в който се носеше обичайно из Дънуич — с износените си дрехи, мръсен и брадясал. Предприе това пътуване, за да свери сведенията си с един древен оригинал, намиращ се в „Мискатоник“ — най-близката до него точка в географско отношение. С евтиния си куфар, купен от магазина на Озбърн, и ръста си от близо два метра и четирийсет сантиметра той приличаше на черен, звероподобен гаргойл^[1], когато един ден се появи в Аркхам в търсене на „Некрономикон“. Зловещият и обгърнат в тайнственост „Некрономикон“ на безумния арабин Абдул Алхазред, в превод на латински от Олаус Вормиус, напечатан и издаден през седемнайсети век в Испания. Въпреки че никога преди не беше стъпвал в този град, Уилбър без затруднения откри сградите на университета; когато влезе в двора му, огромното куче пазач с остри бели зъби на входа го залая с такава ярост, че замалко да откъсне масивната верига, която едва го удържаше да не се нахвърли върху минувачите.

Младият мъж носеше със себе си безценен, но непълен екземпляр от английската версия на интересуващата го книга, дело на доктор Дий^[2] и наследен от дядо му. Щом получи възможността да се запознае със съдържанието на латинския превод, Уилбър веднага се зае да сравнява двата текста, воден от стремежа да намери точно определен пасаж, който би трябвало да се намира на 751 страница на неговия собствен фолиант. Бе принуден да обясни това на

библиотекаря — който се оказа не някой друг, а самият ерудит Хенри Армитидж (член-кореспондент на Академията на „Мискатоник“, доктор по философия от „Принстън“ и доктор по литература в „Джон Хопкинс“), който се бе отбивал навремето при тях в Дънуич, и сега учтиво го засипа с въпроси. Младежът си призна, че търси магическа формула или заклинание, включващо страховитото име *Йог-Сотхот*, обаче е озадачен от наличието на несъответствия, повторения и противоречия, които неимоверно затрудняват работата му. Докато Уилбър преписваше заклинанието, върху което в крайна сметка се спря, доктор Армитидж неволно надзърна през рамото му към отворената книга; лявата страница на латинската версия съдържаше чудовищни заплахи за разума и спокойствието на нашия свят.

„Не бива да се мисли (гласеше текстът, който Армитидж бързо си превеждаше наум), че човекът се явява най-древният или последен владетел на Земята, нито пък — че известната на нас форма на живот е единствената възможна. Великите древни са били, Великите древни са и Великите древни ще бъдат. Не в измеренията, които познаваме, но между тях, те се движат — първични и безмълвни, неизмерими и незрими за нас. *Йог-Сотхот* знае вратата. *Йог-Сотхот* е вратата. *Йог-Сотхот* е ключът и пазителят на вратата. Минало, настояще и бъдеще — всичко това е едно цяло в *Йог-Сотхот*. Той знае къде Великите древни направиха прорез в миналото, знае и къде ще го направят отново. Знае къде са стъпвали на Земята, къде стъпват сега и защо никой не може да Ги съзре. Понякога хората могат да се досетят за Тяхната близост по Техния мирис, ала Тяхната външност е непозната за никой смъртен *и хората могат само да гадаят за нея, дори и ако са съзирали външността на онези, които Те са оставили сред хората*. А такива има много сред хората — от пълни човешки копия до същества, чийто облик няма нито форма, нито материална субстанция — тоест такива, каквито са Те самите. Вятърът разнася ехото от Техните гласове, Земята изказва мислите Им. Те огъват горите и разрушават градовете, ала нито градът, нито гората могат да съзрат ръката, която ги съкрушава. Кадат в ледената пустош ги е познавал, но кой смъртен познава Кадат? Ледените пустини на Юга и потъналите острови на Океана пазят камъни, върху които е отпечатан Техният знак, но кой е виждал замръзналите градове от дълбините или запечатаните кули, отдавна обвити от булото на водорасли и рачета?

Великият Ктхулу е Техен родственик, ала дори той не е в състояние да ги съзре ясно. *Йа! Шаб-Ниггуратх!* Само по зловонието ще ги познаеш. Тяхната ръка е върху гърлото ти, но ти не Ги виждаш; а обиталището Им е редом до твоя праг, който пазиш. *Йог-Сотхот* е ключът към вратата, където се срещат сферите. Човекът управлява сега там, където по-рано са властвали Те; скоро Те ще властват там, където сега управлява Човекът. След лятото идва зима, а след зимата — лято. Те чакат, могъщи и безмълвни, своя час, когато отново ще властват над света.“

Съпоставяйки току-що прочетеното с онова, което му бе добре известно за Дънуич и неговите мрачни обитатели, както и за Уилбър Уейтли и неговата злокобна аура, разпростираща се от появата му на бял свят до подозренията в майцеубийство, доктор Армитидж внезапно почувства как го облива ледена вълна на страх, осезаема като внезапен повей на лепкав хлад от отворен гроб. Този прегърбен, приличащ на козел гигант, седящ пред него, изглеждаше като рожба на други планети или измерения; като нещо, принадлежащо само частично към човечеството и доста по-тясно свързано с черните бездни на същността и съществуването, протягащи се като титанични фантоми отвъд сферите на енергията и материята, пространството и времето. В този момент Уилбър вдигна глава и заговори със своя отблъскващ резониращ глас, навяващ смущаващата мисъл, че артикулационните му органи не са като на останалите хора:

— Господин Армитидж — започна той, — мисля, че се налага да взема тази книга вкъщи. В нея има някои неща, които трябва да изпробвам при определени условия, с каквито не разполагам тук. Би било непроситим грях някакви бюрократични правила и забрани да ме спрат. Позволете ми да я взема със себе си, господине, и ви се кълна, че никой няма да забележи отсъствието ѝ. Няма нужда да ви казвам, че ще бъда изключително внимателен с нея. Смятам, че този екземпляр тук напълно би заменил...

Той ненадейно замлъкна, разчел твърдия отказ, изписан на лицето на библиотекаря, и тогава козеподобните му черти светкавично се изкривиха в коварно и хитро изражение. Армитидж тъкмо възнамеряваше да каже, че е готов да му направи копия на страниците, които го интересуват, ала изведнъж се замисли за възможните последици от подобна постъпка и се спря. Прекалено голяма бе

отговорността да дадеш в ръцете на такова създание ключ към подобни светотатствени външни сфери. Уейтли забеляза накъде отиват работите и се опита да посмекчи напрежението.

— Е, добре, щом отношението ви е такова... Навярно в „Харвард“ няма да бъдат толкова дребнави като вас... — и без да каже нищо повече, младият мъж се надигна от стола си и излезе от сградата, като се изгърбваше, докато минаваше през всяка врата.

Армитидж дочу бесния лай на огромното куче пазач и съсредоточено се вгледа в горилоподобната походка на Уейтли, който точно в този момент прекосяваше онази част от университетския двор, която се виждаше от прозореца. Помисли си за всички онези безумни истории, които бе слушал, припомни си старите неделни статии в „Адвъртайзър“ и информацията, която бе събрал от недодяланите и груби жители на Дънуич по време на единственото си посещение там. Невижданите на Земята неща — е, най-малкото на познатата ни триизмерна Земя — нахлуха в съзнанието му, зловонни и кошмарни, от клисурите на Нова Англия, зловецко надвисвайки над планинските върхове. Сега той започна да усеща близкото присъствие на приближаващия се ужас, породен от пробудилия се след дълги векове древен кошмар. Ученият прибра отново „Некрономикон“ и я заключи в отреденото ѝ място, потръпвайки от отвращение, но в помещението все още се усещаше някаква скверна и неопределена миризма. „По зловонието ще Ги познаете“ — мина му изведнъж през ума. Да — мирисът бе същият като онзи, който го бе поразил край фермерския дом на Уейтли преди по-малко от три години. Той си помисли за Уилбър — зловещия и звероподобен Уилбър — и насмешливо се изхили, спомняйки си селските сплетни по повод неговия произход.

— Близкородствен брак? — промърмори полугласно Армитидж. — Боже Господи, какви глупци! Покажи им „Великият бог Пан“^[3] на Артър Макън и те ще си помислят, че става дума за някакъв банален скандал в Дънуич! Но какво ли все пак... какво ли ужасно влияние на тази триизмерна земя или отвъд нея... е оказал бащата на Уилбър Уейтли? Той се е родил на Сретение Господне — девет месеца след навечерието на май 1912 година, когато мълвата за странните подземни шумове от хълмовете е достигнала чак до Аркхам. Какво ли се е случило през онази майска нощ на върха на възвишението и кой ли е

бил там? Що за незнаен ужас се е свързал с нашия свят, материализирайки се в получовешка плът и кръв?

През следващата седмица доктор Армитидж се постара да събере всички възможни данни за Уилбър Уейтли и загадъчните явления в района на Дънуич. Той се свърза с доктор Хоутън от Ейлсбъри, който бе свидетел на предсмъртните мигове на стария Уейтли, и откри в последните думи на стареца, съобщени му от лекаря, немалък материал за размисъл. Посещението в Дънуич не му донесе нищо ново; внимателното изучаване на „Некрономикон“ обаче — особено на онези страници, от които така силно се интересуваше Уилбър — му даде нови и страховити ключове към природата, методите и желанията на странното зло, застрашаващо живота на тази планета. Беседите с неколцина учени, специализирали древен фолклор в Бостън, и обменът на писма с мнозина други специалисти от най-различни места породиха у него растящо чувство на изумление, което, бавно преминавайки през различните стадии на тревога, накрая се превърна в изострен парализиращ страх. Лятото си течеше и ерудитът смътно усещаше, че трябва да се предприеме нещо както по отношение на кошмара, дебнещ сред възвишенията на Мискатоник, така и на онова тайнствено създание, което хората познаваха като Уилбър Уейтли.

[1] В готическата архитектура — водоливник, изработен във формата на фантастично чудовище. — Б.пр. ↑

[2] Джон Дий (1528–1608) — бележит математик, астроном, астролог, алхимик, окултист, навигатор и съветник на кралица Елизабет Първа. Един от най-големите учени на своето време, Джон Дий е първият, въвел в обращение термина „Британска империя“. — Б.пр. ↑

[3] Едно от най-значимите произведения на английския писател Артър Макън (1863–1947). — Б.пр. ↑

VI.

Кошмарът в Дънуич сполетя градчето точно между Празника на урожая и Деня на равноденствието през 1928 година, като доктор Армитидж бе сред онези, които станаха свидетели на чудовищния му пролог. Ученият бе чул за ексцентричното пътешествие на Уилбър в Кеймбридж, както и за отчаяните му опити да получи за своя лична употреба „Некрономикон“ и да направи копия на интересуващите го страници в библиотеката „Уайдънър“. Усилията му се оказаха напразни, понеже Армитидж бе успял да предупреди всички библиотекари, разполагащи с този том, да го пазят изключително строго. Разказват, че в „Кеймбридж“ Уилбър вече се държал ужасно изнервено; от една страна, страшно му се искало да получи книгата, а от друга, не по-малко силно жадувал да се прибере вкъщи колкото се може по-бързо, сякаш се опасявал от последствията на твърде дългото си отсъствие.

В началото на август онова, което можеше да се очаква, започна. В първите часове на трети август доктор Армитидж внезапно се събуди от неистовия лай на свирепото куче пазач от университетския двор. Страшното дълбоко ръмжене и обезумелият хриплив лай не секваха; точно обратното, дори се усилваха, макар и съпроводени от плашещи, но несъмнено имащи някакво зловещо значение паузи. След това се дочу вопъл от нечие друго гърло — такъв кошмарен вопъл, който разбуди половината от спящите жители на Аркхам и впоследствие още дълго ги преследва в съня им. Такива звуци не би могло да издава нито едно същество, родено на земята... или, най-малкото, не и същество с изцяло земен произход.

Набързо облякъл се, Армитидж се завтече през градинките и улиците към сградите на университета. Пронизителният вой на алармената инсталация, монтирана в библиотеката, раздираше нощта. Отворен прозорец зееше в черно на лунната светлина. Това, което бе дошло тук, без съмнение бе успяло да се промъкне вътре, защото лаят — вече бързо прерастващ в страховита комбинация от вой и сподавено

ръмжене — вече се чуваше отвътре. Нещо подсказа на Армитидж, че ставащото в сградата не е предназначено за случайни зрители, ето защо той властно спря тълпата, нареждайки на хората да се отдръпнат назад, а през това време отключи вратата на вестибюла. Сред присъстващите там зърна професор Уорън Райс и доктор Франсис Морган, пред които беше споделил някои от терзаещите го предположения и опасения, ето защо им махна с ръка да го последват. В този момент звуците, достигащи от вътрешността на зданието, утихнаха, ако не се брои кучешкият вой; тогава обаче Армитидж забеляза в храстите цяло ято козодои, надаващи дяволски ритмични крясъци, сякаш в унисон с диханието на умиращ човек.

Сградата бе пропита с отвратителна воня, твърде добре позната на доктор Армитидж, и тримата се устремиха през вестибюла към малката читалня, откъдето се чуваше ниското скимтене. В първата секунда никой не се осмели да включи осветлението, ала в крайна сметка Армитидж събра сили и щракна ключа. Един от тримата — не се знае кой — силно закрещя, щом зърна онова, което лежеше простряно на пода пред тях сред разхвърляните в безпорядък столове и преобърнатите маси. По-късно професор Райс разказваше, че за миг напълно изгубил съзнание, но като по чудо успял да се задържи на краката си.

Съществото, което лежеше сгърчено на земята сред зловонна локва жълто-зелена гной, лепкава като катран, достигаше почти два метра и седемдесет сантиметра на дължина, като кучето пазач бе съдрало цялото му облекло и голяма част от кожата и плътта му. То бе още живо, но се разтърсваше от безмълвни и внезапни конвулсии, а гръдният му кош се издигаше в пълен синхрон с безумните крясъци на чакащите отвън козодои. Късове от дрехите на създанието и парченца кожа от ботушите му се валяха из цялата стая, а съвсем близо до прозореца (където вероятно е била захвърлена) се валяше празна платнена торба. До масата в центъра на помещението на пода се виждаше револвер, а впоследствие по вдлъбнатия, неизлязъл от гилзата куршум можеше да се разбере защо не е бил произведен изстрел. Всички останали подробности бяха напълно засенчени от съществото, лежащо на пода. Би било банално да се твърди, че описанието му е невъзможно, ала трябва да се изтъкне, че онези, чиито представи твърде тясно са свързани с обичайните за Земята жизнени

форми и трите известни ни измерения, много трудно биха успели да си го представят. Отчасти това създание бе несъмнено човекоподобно — ръцете и главата му много приличаха на човешките, а козеподобното лице с неизразена брадичка носеше характерния отпечатък на семейство Уейтли. Торсът и долната част на тялото обаче представляваха загадка от гледна точка на тератологията^[1], като по всяка вероятност единствено дрехите позволяваха на отвратителната твар да се придвижва по земята, без да наранява долните си крайници.

Над кръста изчадието бе наполовина антропоморфно, макар че гърдите му, където още се вливаха ноктите на побеснялото куче, бяха покрити с плочеста кожа, наподобяваща тази на крокодил или алигатор. Гърбът бе осеян с жълти и черни петна, напомнящи люспите на някои змии. Под кръста обаче работите стояха значително по-зле — тук всяко сходство с човешкото изчезваше и започваха най-странните и безумни фантазии. Кожата му бе покрита с гъста черна козина, а от коремната област уродливо висяха дълги сиво-зелени пипала, чиито червеникави усти смукала бавно се отваряха и затваряха. На всяко от бедрата, дълбоко потопени в розовата ресничести орбити, се виждаха бегли подобия на огромни очи; а вместо опашка съществото имаше нещо като хобот, състоящ се от пурпурни пръстени, който според всички признаци представляваше недоразвито гърло или уста. Крайниците — ако не се брой покриващата ги гъста козина — наподобяваха задните крака на праисторически гущер; те завършваха с набраздени от вени и капиляри месести възглавнички, които не бяха нито лапи, нито копита. При дишането на създанието опашката и пипалата му периодично променяха цвета си, сякаш подчинявайки се на някакъв цикличен процес. Появяваха се нюанси на зелено — от нормално зеленото до нечовешко сиво-зеленикаво; на опашката това се проявяваше в редуването на жълто с мръсно сиво-бяло по участъците, които разделяха пурпурните пръстени. Кръв не се забелязваше — единствено зловонна, зеленикавожълта сукървица, която се процеждаше на тънки струйки на пода.

Присъствието на тримата учения, изглежда, накара умиращото същество да се посвести малко и то започна да шепне нещо, без да се обръща и да надига глава. Доктор Армитидж не направи писмен запис на изреченото от него, обаче беше сигурен, че не бе изречена нито една дума на английски. Отначало произнесените срички не съдържаха

нищо, напомнящо дори бегло някой от известните на Земята езици, ала впоследствие започнаха да се появяват разкъсани фрагменти, явно заимствани от „Некрономикон“ — тази чудовищна ерес, в търсенето на която нечестивото създание се бе озовало тук. Тези фрагменти, по спомените на Армитидж, звучаха по следния начин: *Нгаи, н'гха 'гхаа, багг-шоггог, й'ах: Йог-Сотхот, Йог-Сотхот...* Те се изгубваха в нищото, съпроводени от крясъците на козодоите, чието ритмично кресчендо сякаш отразяваше злокобното им предвкусване на смъртта.

Не след дълго дишането секна и кучето надигна глава, надавайки протяжен мрачен вой. Жълтеникавото козеподобно лице на съществото бе променило изражението си, а огромните му черни очи бяха хлътнали навътре по отвратителен начин. Зад прозорците нищенето на козодоите внезапно престана, след което ропотът на насъбралата се тълпа бе заглушен от паническото размахване и пърхане на крила. На фона на луната облаците от птици се издигаха високо във въздуха, побеснели поради обстоятелството, че плячката им се бе изплъзнала.

Изведнъж кучето рязко се изправи на крака, излайвайки уплашено за последен път, след което изскочи навън през прозореца, откъдето и беше влязло. От тълпата се надигнаха възбудени викове, ала доктор Армитидж гръмко обяви на стоящите на улицата, че никой не бива да влиза в сградата, докато не пристигне полицията или лекар. Той бе благодарен, че прозорците са разположени достатъчно високо и че през тях не може да се надзърне отвън; въпреки това побърза да дръпне тъмните завеси, закривайки всички прозорци на помещението. По това време пристигнаха двама полицаи; доктор Морган ги пресрещна във фойето и ги помоли за тяхно собствено добро да възпрепятстват достъпа до излъчващата зловоние читалня, докато не дойде медицинският експерт и простряното на пода тяло не бъде покрито.

Междувременно на пода на читалнята се случваха ужасяващи промени. Невъзможно е да се опише какъв разпад и разложение протичаха пред очите на доктор Армитидж и професор Райс и колко стремителни бяха тези процеси, но трябва да се отбележи, че освен външните очертания на лицето и ръцете, наистина човешките елементи у Уилбър Уейтли се оказаха нищожно малко. Когато медицинският експерт пристигна, на дървения под бе останала само лепкава бяла субстанция, а неприятната миризма почти се бе разсеяла.

Очевидно Уейтли бе лишен от череп и присъщата за хората костна структура, наследявайки доста черти от неведомия си баща.

[1] Тератология (биол.) — наука, занимаваща се с изучаването на уродливите форми на живот и патологичните изменения на организмите. — Б.пр. ↑

VII.

Ала всичко това представляваше само пролог към истинския Кошмар в Дънуич. Представителите на официалните власти изпълниха всички необходими формалности, за да скрият аномалните и шокиращите детайли от обществото и пресата; в Дънуич и Ейлсбъри бяха командироваани общински служители със задачата да изяснят кои са евентуалните наследници на Уилбър Уейтли. Изпратените завариха жителите на злополучната местност в голям смут както заради усилващия се грохот, идващ от куполообразните хълмове, така и заради непоносимата воня, източник на която бе празната черупка, обшита с дъски, доскоро представляваща семейната къща на Уейтли. Ърл Соуър, който в периода на отсъствието на Уилбър се грижеше за коня и говедата, бе сполетян от тежко нервно разстройство. Официалните власти предпочетоха да не влизат в закования с дъски дом, който им вдъхваше несигурност, и се задоволиха с огледа на жилището на покойния, а именно — неотдавна постегнатата барака. Те предоставиха дълъг отчет в градския съд на Ейлсбъри и твърдят, че многочислените Уейтли от горен Мискатоник — както що-годе нормалните, така и изродените — и досега се съдят за наследството.

Почти безкрайният по обем старинен ръкопис, изпълнен с неизвестни писмени знаци, съхраняван в огромен том с кожена подвързия и повече от всичко напомнящ дневник, за което свидетелстваха промеждутъците между записите, използването на различни мастила и измененията в почерка, се оказа неразрешима загадка за онези, които го намериха. Той лежеше върху старото олющено бюро, служещо на собственика му за писалище. След седмица на безрезултатни дискусии манускриптът бе изпратен в университета „Мискатоник“ заедно с колекцията от странни книги на покойния, с цел изучаване и разшифроване; ала дори най-добрите лингвисти твърде скоро разбраха, че няма да е никак лесно да се разбули тази енигма. Не бяха открити и никакви следи от старинното

злато, с което Уилбър и старият Уейтли се разплащаха за добитъка си и покриваха дълговете си.

Кошмарът започна вечерта на девети септември. Тогава грохотът от хълмовете беше извънредно силен, а кучетата лаеха неистово през цялата нощ. Първите, които се събудиха на заранта на другия ден, тутакси почувстваха непривичната миризма, стелеща се във въздуха. Около седем часа сутринта Лутър Браун, пастирче от стопанството на Джордж Кори, намиращо се между Студената долина и селището, се добра до фермата в неистово бягство, пренебрегвайки обичайната си утринна разходка до Десетакровата полянка, където водеше кравите да пасат. Момчето почти се бе съсухрило от страх, щом влетя в кухнята, а на двора мучеше не по-малко уплашеното стадо — и добичетата в паника се бяха втурнали подире му. Докато се опитваше трескаво да си поеме въздух и да нормализира дишането си, Лутър разказа следното на госпожа Кори:

— Там, на пътя, зад клисурата, гуспожо Кори — там има нещо невиджано! Мирише кат' при гръмотевична буря, а всички храсти и по-дребни дървета са пометени и изпочупени, гаче оттам е минала цяла къща! Но това не е всичко! Аз видях на пътеката *следи*, гуспожо Кори — огромни кръгли отпечатъци, като от дъното на бъчва! Те са дълбоко в земята, гаче слон ги е оставил, *обаче са много повече, отколкото четири крака могат да оставят!* Разгледах няколко от тях, преди да побягна; всеки отпечатък е покрит с линии, които излизат от една точка, кат' на палмово листо, само че три пъти по-голямо. И миризмата е една такава противна и гнусна, все едно си край старата къща на вещера Уейтли...

Тук момчето замлъкна и отново потрепери от пристъп на страх, а междувремежно госпожа Кори започна да звъни на съседите си. Тъй започна увертюрата на паниката, възвестяваща големия кошмар. Когато се чу със Сали Сойър — икономката на Сет Бишоп, най-близкия съсед на Уейтли — то настана неин ред да слуша, вместо да говори; Чонси, синчето на Сали, което спало много лошо предната нощ, тръгнало из хълмовете към дома на Уейтли и едва щом зърнало къщата и пасището, където кравите на господин Бишоп били оставени през нощта, в ужас хукнало назад.

— Да, гуспожо Кори... — чуваше се как гласът на Сали трепери от другата страна на линията. — Чонси ей сегичка се върна и не мож'

нищо смислено да разкаже — тъй се е уплашил, горкичкият! Разправя, че къщата на стария Уейтли е цялата разбита и дъските са разхвърляни навсякъде, кат' че ли отвътре с динамит са я взривили! Само подът отдоле бил невредим, ала бил целият покрит с нек'ви отвратителни петна, кат' че ли от катран, и от дъските още се стичала тая гадост... Имало и нек'ви ужасни следи в градината — грамадни обли следи, големи кат' бъчва и пропити със същата оная гадост, дет' покривала пода... Чонси вика, че следите уж водели натам, към полето, дет' имало дупка, по-голяма и от 'амбар, и накъдет' и да се обърнеш, пред погледа ти все са ония каменни стълбове...

— Чонси ми издума още, че тръгнал да дири кравите на Сет, макар че го било страх да 'оди след тях, и накрая ги намерил на горното пасище, близо до Девилс Хоп Ярд. Добичетата били в ужасно състояние. Половината били изчезнали, все едно хич ги е нямало, а останалите изглеждали тъй, гаче някой е изсмукал кръвта им, и били целите покрити с рани! Таквиз рани, к'вито имаха животните на стария Уейтли от момента, когато Лавиния пръкна онуй черното джереме. Сега Сет отиде да огледа кравите, макар че — заклевам се! — едва ли ще посмее да доближи къщата на вещера Уейтли! Чонси ми вика, че следите водели към клисурата, отдет' минава пътят за селото...

— Още едно нещо само искам да ви кажа, гуспожо — има тука нещичко, дет' не е съвсем у ред. Мисля, че Уилбър Уейтли, той си заслужи такъв край, щот' всичко туй е заради него! Той хич не е човек — винаги съм го казвала туй — и съм сигурна, че те двамата със стария Уейтли нещо май отглеждаха в заключената си къща... Нещо още по-лошо и от него самия. В Дънуич винаги е имало призраци — живи призраци — ама таквиз' чудесии още никой не е виждал!

— Снощи земята пак говореше, а козодоите не спираха да кряскат, та затуй Чонси не можа да мигне цяла нощ. После ми рече, че ужким чувал нек'ви слаби звуци от дома на вещера Уейтли, все едно дърво треци или дъски отпарят, или пък сандък дървен разбиват. Затуй кат' стана, първата му работа беше да намине към Уейтли и да види к'ва е хавата, и според мен видя достатъчно! Нищо хубаво няма в таз' работа, гуспожо Кори, и си мисля, че ще е добре всички да се съберем и да решим к'во да сторим. Имам чувството, че става нещо страшно, и

усещам, че не ми остава много да живея, но един Господ знай к'во ще стане...

— Между другото, как е вашият Лутър, той забеляза ли накъде водят тия големи следи? Не? Е, гуспожо Кори, щом са били на пътеката от таз' страна на долината, значи, навярно отиват право там — в клисурата. Тъй и трябва да бъде. Винаги съм казвала, че Студената долина е опасно и лошаво място. Козодоите и светулките там хич не се държат като божи създания, пък и съм слушала да казват, че може да чуete странни неща, ако стоите между скалата и Мечата бърлога...

До пладне три четвърти от всички мъже и юноши на Дънуич поеха по пътеките и поляните между още пресните развалини от дома на Уейтли и Студената долина, като разглеждаха потресено гигантските следи, осакатените крави на Бишоп, необичайните зловонни отломки от фермерската къща, както и обрулената обезцветена растителност по полето и край самия път. Онова, което бе връхлетяло този свят, несъмнено бе попаднало в дълбоката пъклена клисура; всички дървета по края й бяха огънати и изпочупени, а в растящата по склоновете растителност бе прорязана широка пътека. Отдолу не се долавяше нито звук — само далечна, почти неразличима миризма; ето защо не бе чудно, че мъжете предпочетоха да стоят на ръба на клисурата, вместо да слязат долу и да се срещнат с чудовищния неведом ужас в неговото леговище. Трите кучета, които хората бяха взели със себе си, отначало се заливаха в бесен лай, след което — с всяка следваща крачка към клисурата — изведнъж боязливо утихнаха. Някой се обади в „Ейлсбъри Транскрипт“, обаче редакторът, на когото му бе дошло до гуша от всичките небивалици от Дънуич, се ограничи с това, че пусна единствено кратка хумористична статийка; впоследствие тя бе препечатана и от „Асошиейтед Прес“.

Тази нощ кореняците се прибраха рано по домовете си и всяка къща и хамбар бяха барикадирани колкото се може по-здраво. Няма нужда да се споменава, че нито една крава не бе оставена на пасището. Около два през нощта непоносима воня и бесен кучешки лай разбудиха семейството на Елмър Фрай, живеещо на източния склон на Студената долина, и после всички бяха единодушни, че са дочули неясни звуци, наподобяващи шумолене и плискане на течност. Госпожа Фрай предложи да позвъни на съседите и Елмър тъкмо бе

готов да се съгласи с нея, когато трясъкът на чупещо се дърво внезапно прекрати разговора им. Този звук идваше, по всяка вероятност, от хамбара; веднага след това се чуха ужасени писъци и трополене на копита. Кучетата заскимтяха и се свиха уплашено в краката на вкаменените от страх хора. Фрай машинално запали фенера, ала ненадейно си даде сметка, че излизането му наред тъмния двор би било равносилно на смърт. Децата и жените хленчеха, опитвайки се да сподавят виковете си, следвайки някакъв загадъчен, дървен инстинкт за самосъхранение. Накрая воят на животните утихна, заменен от жалостиво мучете, след което на свой ред започнаха да отекват силни удари, трясъци и працете. Членовете на семейство Фрай, притиснали се един към друг във всекидневната, не се осмелиха да помръднат, докато и последният отзвук не заглъхна нейде в далечината, навярно в дълбините на Студената долина. После, на фона на сподавените стонове от хамбара и демоничните писъци на козодоите от клисурата, Селина Фрай се хвърли към телефона и разказа на всички, на които можа, за втората вълна на Кошмара в Дънуич.

На следващия ден цялото градче бе обхванато от истинска паника, а изплашените хора на групички се отправяха към сцената на дяволските събития от предишната нощ. Две гигантски ивици на разрушение се простираха от клисурата към двора на Фрай, като чудовищните отпечатъци покриваха опустошените участъци от почвата, а старият хамбар бе напълно разрушен от едната страна. Що се отнася до стадото, само една четвърт от него беше открита. Някои от кравите бяха буквално разкъсани на парчета, а тези, които бяха оцелели, се наложи да бъдат застреляни. Ърл Сойър предложи да се обърнат за помощ към Ейлсбъри или Аркхам, ала останалите го убедиха, че от това няма да има никакъв смисъл. Старият Зебълон Уейтли — от този клон на рода Уейтли, който все още лъкатушеше между нормалното състояние и израждането — изказа мрачно предположение относно ритуалите, извършени по всяка вероятност на билата на хълмовете. Той произлизаше от семейство, което не бе забравило старите обичаи, ето защо спомените му за песнопенията във вътрешността на огромните каменни пръстени не се изчерпваха единствено с Уилбър и неговия дядо.

Мрак се спусна над поразеното градче, което се оказа твърде пасивно и уплашено, за да предприеме някакви сериозни мерки. Някои

близкородствени семейства се събраха заедно и седяха, потънали в мрачно униние, под един покрив, макар и в повечето случаи да се повтори вчерашното барикадиране, а мъжете зареждаха мускети и държаха вили в ръцете си. Обаче тази нощ не се случи нищо... като се изключат зловещите звуци, ехтящи откъм хълмовете. Щом настъпи утрото, мнозина наивници дръзнаха да се надяват, че кошмарът е приключил също тъй неочаквано, както и бе започнал. Даже се намериха и няколко безумно смели глави, които предложиха да се направи експедиция до клисурата като предохранителна мярка, макар че така и не посмяха да дадат пример на колебаещото се мнозинство.

Когато настъпи следващата нощ, барикадирането на жилищата се повтори, ала този път броят на семействата, събрали се заедно, беше значително по-малък. На сутринта и домочадието на Фрай, и домакинството на Сет Бишоп съобщиха за нервността и безпокойството на кучетата, както и за неясните миризми и звуци, ясно различими от разстояние. Междувременно отправилите се на утринно разузнаване доброволци докладваха за наличието на съвсем пресни отпечатъци от чудовищните следи на пътя, опасващ Стражевия хълм. Както и преди, и двата коловоза на пътя носеха следи от движението на някаква огромна дяволска маса, като формата и разположението на следите свидетелстваха за движение и в двете посоки, все едно пълзящата планина първо е дошла откъм Студената долина, в после се е върнала обратно. Деветметрова ивица от изпочупени и пометени храсти водеше нагоре от подножието на хълма и на наблюдателите им секна дъхът, когато забелязаха, че неумолимите следи са оставили своя отпечатък и върху най-стръмните, почти отвесни участъци. Що за кошмарно същество е това, запитаха се те, което може да се катери по практически вертикална каменна стена; щом мъжете се изкачиха по безопасните пътечки до върха, те откриха, че там следите секват... или по-скоро продължават в противоположната посока.

Това бе същото онова място, на което Уейтли палеха своите огньовете и пееха сатанинските си песни до грамадния камък с форма на олтар в навечерието на Валпургиевата нощ и Все светии. Сега този камък лежеше в центъра на обширно пространство, утъпкано от колосалното чудовище, а върху леко вдлъбнатата му повърхност се виждаха гъсти и зловонни остатъци от онази лепкава смолиста течност, открита на пода в полуразрушения дом на Уейтли в първия

ден на Кошмара в Дънуич. Очевидно съществото се бе спуснало по същия път, по който се бе изкачило дотук, ала всички усилия да се проумее поведението му се оказаха безрезултатни. Изглежда, в този случай логиката, здравият разум и нормалните представи за причинно-следствените връзки не функционираха. Единствено Зебълон, който не бе част от групата, би могъл адекватно да прецени ситуацията и да предложи някакво приемливо обяснение.

Нощта след четвъртъка започна по същия начин, както и предишните, само че завърши доста по-неприятно. Козодоите от клисурата надаваха такива крясъци, че мнозина не можаха да мигнат, а някъде около три след полунощ всички свързани телефони^[1] изведнъж зазвъняха. Тези, които вдигнаха слушалката, чува как обезумял от страх човек крещи: *Помогнете ми, о, Го-о-осподи...*, след което някакъв страховит грохот и трясък внезапно прекратиха връзката. Никой не посмя да напусне дома си и да предприеме каквото и да било и чак до разсъмване никой нямаше и най-малка представа кой може да се е обаждал. Тези, които го бяха чули, започнаха да звънят на всички номера подред и откриха, че единствено телефонът на Фрай не отговаря. Истината бе разкрита час по-късно, когато спешно сформирана група от въоръжени мъже се отправи към къщата на Фрай, намираща се в началото на клисурата. Това, на което се натъкнаха там, беше ужасно, макар и да не се явяваше неочаквано. Цялата земя бе осеяна с множество следи, растителността бе пометена и изкоренена, а самата къща я нямаше. Тя бе хлътнала като яйчена черупка и нищо живо или мъртво не бе открито сред развалините. Само зловоние и лепкава смолиста сукървица. Семейството на Елмър Фрай бе заличено от Дънуич.

[1] В края на XIX и началото на XX век повечето телефонни постове от дадено населено място са били свързани в единна обща мрежа, позволяваща предаването на съобщения до всички абонати, приели обаждането. — Б.пр. ↑

VIII.

Междувременно значително по-тихата (но доста по-мъчителна в духовен смисъл) фаза на кошмара мрачно се разгръщаше зад затворената врата на една обсипана с книжни лавици стая в Аркхам. Загадъчният непонятен ръкопис — или дневник — на Уилбър Уейтли, изпратен в университета „Мискатоник“ за разшифроване, породил силно безпокойство и затруднение сред специалистите по древни и съвременни езици. Дори използваната в него азбука, макар и нелишена от сходства с отдавна изчезналото, употребявано в някогашна Месопотамия писмо, се оказала неизвестна и на най-големите специалисти. Окончателното заключение на експертите оценило манускрипта като шифрован запис, осъществено чрез използването на изкуствена азбука, като нито един от методите на криптографията не успя да даде някакъв ключ към разгадаването му. Старинните книги от дома на Уейтли, макар и да бяха изключително интересни и в редица случаи да отваряли нови хоризонти за философите и хората на науката, ни най-малко не бяха в състояние да помогнат за разшифроването на текста. Една от тях — обемист том с желязна закопчалка — също била написана на неизвестна азбука от коренно различен характер, наподобяваща санскрит. В края на краищата старинният фолиант бил предаден на доктор Армитидж — както заради особения му интерес към семейство Уейтли, така и поради неговите обширни лингвистични познания и ерудицията му в областта на мистичните заклинания от античните времена и Средновековието.

Армитидж хранеше предположението, че азбуката може да представлява средство, тайно използвано от определени забранени култове, достигнали до нас от дълбоката древност и наследили множество форми и традиции от магьосниците и вещерите от Сарациния. Но не това била въпросът, който той считал за най-важен, понеже според него произходът на символите, използвани за шифроването на текста, не бил толкова съществен. Убедеността му се основавала на обстоятелството, че — особено като се вземе под

внимание гигантският обем на ръкописа — нищещият го едва ли би започнал да употребява друг език освен родния си, като се изключат някои отделни формули и заклинания. Ето защо Армитидж се зае да изследва манускрипта с предположението, че негова основа се явява английският език.

От многократните неуспешни опити на колегите си да проникнат в същността на дневника докторът разбра, че загадката е доста сложна и заплетена и че опитите да се намери просто решение са обречени априори на провал. Цялата останала част от август той посвети на изучаването на огромно количество материали, засягащи криптографията; проучи всички източници от своята библиотека, прекара безсънни нощи над мистериите на „Полиграфия“ на Тритемий, „De Furtivus Literaru Notis“^[1] на Джанбатиста Порта^[2], „Особености на шифрите“ на Дьо Виженер^[3], „Cryptomenysis Patefacta“^[4] на Фалкхънър, изучи и книгите от осемнайсети век — например изследванията на Дейвис и Тикнес^[5], както и последните разработки на такива ерудирани специалисти като Блеър, Фон Мартен и Клюбър^[6]. В крайна сметка стигна до заключението, че си има работа с една от най-изтънчените и комплексни криптограми, в които множеството на отделните листове със съотнасящите се букви са разположени като таблицата на умножението, а текстът е съставен благодарение на ключови думи, известни единствено на автора. Изследователите от миналото се оказаха много по-полезни на Армитидж, отколкото съвременните учени, поради което той реши, че ключът към разгадаването на манускрипта има неизмеримо древен произход и без съмнение, е преминал през дълга верига от мистични преобразувания. На няколко пъти му се струваше, че пред него проблясва ярката светлина на истината, ала всеки път някакво непредвидено препятствие го отблъскваше отново назад. Едва през септември облаците започнаха да се разсейват. Определени букви, намиращи се на определени места в текста, изясниха без никакво колебание, че текстът действително е написан на английски.

Вечерта на втори септември и последната бариера беше премахната и доктор Армитидж за първи път успя да прочете фрагмент от записките на Уилбър Уейтли. Както и всички предполагаша в началото, това се оказа дневник; текстът отразяваше както високата ерудиция в сферата на окултното, така и поразителното

невежество на странното същество, явяващо се негов автор. Една от първите записки, прочетени от Армитидж, отнасяща се до 26 ноември 1916 година, се оказа поразителна и обезпокояваща. Това бе написано, направи си сметка ученият, от хлапе на три години и половина, което изглеждаше като момче на дванайсет-тринайсет години.

Днес изучавах Акло за Сабаот, ама не ми хареса, на него отговарят от хълмовете, а не от въздуха. Онова, което се намира горе, ме е изпреварило значително, и изглежда, няма много земен мозък. Стрелях по кучето на Елъм Хътчинс, коли, на име Джак, когато се опита да ме ухапе, и Елъм каза, че ще ме убие, ако песът му умре. Не мисля, че ще стане така. Дядо ме караше да повтарям заклинанието Дхо вчера вечерта и мисля, че успях да видя вътрешния град при двата магнитни полюса. Ще се отправя към тези полюси, когато земята бъде пречистена, ако не съумея да направя пробив с помощта на заклинанието Дхо-Хна, щом приключа с това. Онези от въздуха ми казаха на Сабат, че ще изминат години, преди да мога да изчистя земята, и че по това време дядо навярно ще е вече мъртъв, така че съм длъжен да изуча всички ъгли на планетите и всички формули между Йир и Нххнгр. Онези отвън ще ми помогнат, но те не са в състояние да се вселят в тяло без човешка кръв. Онова горе навярно ще бъде точният образец. Мога да го зърна, ако направя знака Вууриш или разпръсна праха на Ибн Гази^[7] — прилича донякъде на онези от навечерието на Валпургиевата нощ на хълма. Интересно как ли ще изгледам, когато земята вече е пречистена и на нея не са останали никакви земни същества? Онзи, който дойде с Акло на Сабаот, рече, че аз мога да бъда преобразен като тях, ако се справя както трябва.

Утрото завари доктор Армитидж облян в студена пот — както от ужас, така и от неистова съсредоточеност след прекараната безсънна нощ. Той не се бе откъснал от ръкописа нито за миг, наведен над него

под светлината на електрическата лампа, като отгръщаше страница след страница с треперещи от вълнение ръце и се стараяше възможно най-скоро да разшифрова текста. Ученият развълнувано позвъни вкъщи на жена си, съобщавайки ѝ, че няма да се прибере, а когато тя се отби при него, за да му донесе закуската, не можа да преглътне и един залък. През целия ден продължи да чете, като от време на време правеше кратки паузи, когато му се налагаше да прибере до помощта на ключа. Донесоха му обяд и вечеря, но той хапна съвсем мъничко. По средата на следващата нощ ученият задрямал за малко в креслото си, ала внезапно се събуди, след като му се присъниха чудовищни кошмари — почти толкова страшни, колкото бяха откровенията и заплахите за света, на които току-що се бе натъкнал в ръкописа.

На сутринта на четвърти септември професор Райс и доктор Морган настояха да се срещнат и да поговорят с него, след което си тръгнаха разтреперани и пребледнели от страх. Вечерта Армитидж си легна, за да поспи, ала сънят му бе неспокоен и нервен. На следващия ден — в сряда — ерудитът се върна отново към ръкописа и се зае да изготви подробни преписи както от вече прочетения, така и от тепърва разгадавания текст. Малко преди пладне неговият личен лекар — доктор Хартуел — го посети, настоявайки за временно прекратяване на този изнурителен труд. Армитидж отказа, изтъквайки, че за него е изключително важно да дочете ръкописа и да намери обяснение на прочетеното. През тази вечер, когато здрачът тъкмо се спускаше над Аркхам, той най-накрая приключи с четенето и напълно изтощен, се отпусна в креслото си. Съпругата му, която му носеше вечерята, го намери в полукомадно състояние, но въпреки това той съумя светкавично да я спре с рязък вик, когато тя се опита да хвърли едно око на записките, дело на собствената му ръка. Като се надигна с мъчително усилие, ученият събра гъсто изписаните страници и ги запечата в голям плик, който веднага пхна във вътрешния джоб на палтото си. Армитидж имаше достатъчно сили да се добере до дома си, ала явно се нуждаеше спешно от медицинска помощ, поради което доктор Хартуел бе извикан незабавно. Докато лекарят го увещаваше да си легне, ученият не спираше да повтаря:

— *Но какво, мили Боже, изобщо можем да сторим ние?*

Тази нощ Армитидж успя да компенсира донякъде изгубеното количество сън, но на следващия ден сякаш не бе на себе си. Той не

обясни нищо на доктор Хартуел, а когато се поуспокои малко, започна да настоява за дълъг и сериозен разговор с Райс и Морган. Бълнуването му беше много причудливо — с неистова жар ученият настояваше как трябва на всяка цена да се унищожи нещо в заключения фермерски дом и говореше за някакъв дяволски план, целящ заличаването на цялото човечество — както и на всички животни и растения — от някаква зловеща древна раса, обитаваща други измерения. Крещеше, че целият ни свят е в опасност, защото Древните същества искат напълно да го заличат и премахнат от Слънчевата система и пространството на Космоса, запращайки го в някаква друга проекция или фаза на съществуване, откъдето той вече бил изпаднал преди безброй далечни епохи. Понякога изискваше да му донесат страховития „Некрономикон“ или „Демонолатрия“ на Ремигий, откъдето се надяваше да почерпи заклинания, способни да спрат надвисналата опасност.

— Спрете ги, спрете ги! — крещеше той. — Тези Уейтли имаха намерение да ги пуснат, а най-страшният от всички е още жив! Кажете на Райс и Морган, че трябва да направим нещо — ще действаме на сляпо, но аз знам как да изготвя праха... Не са го хранили от втори август, когато Уилбър дойде тук и намери смъртта си, а в това си състояние...

За щастие, Армитидж имаше изключително крепко здраве за своите седемдесет години, така че за една нощ организмът му успя да се справи без проблеми с надигащата се треска. Той се събуди в петък с ясен ум, ала сериозно обезпокоен от глождещия го страх и съзнанието за гигантската отговорност, легнала на плещите му. В събота вече се чувстваше достатъчно добре, за да отиде до библиотеката, и даже извика Райс и Морган на съвещание. През цялата останала част от деня и последвалата вечер тримата учени напрягаха своите умствени способности, потънали в най-сложни размисли и изпадайки в яростни дискусии. От хранилищата бяха донесени странни, загадъчни и ужасни книги в огромни количества; диаграми, формули и заклинания се копираха с трескава бързина и в плашещо изобилие. И тримата бяха видели с очите си тялото на Уилбър Уейтли, лежащо на пода в едно от помещенията на тази сграда, поради което никой от тях не се отнасяше към дневника като към записките на някакъв умопобъркан.

Мненията се разделяха по отношение на въпроса дали трябва да се уведомява полицията на щата Масачузетс, като накрая негативният довод надделя. При положение че ставаше дума за неща, в които никой непосветен не би повярвал, без да е видял нещичко, това изглеждаше най-разумното решение. Късно през нощта обсъждането завърши, макар и да не се бе стигнало до приемането на някакъв конкретен план за действие. Армитидж прекара неделата в съпоставянето на различни заклинания и смесването на определени химикали, взети от университетската лаборатория. Колкото по-надълбоко се потапяше в този дяволски дневник, толкова повече ученият се съмняваше във възможността да се унищожи съществото, което остави след смъртта си Уилбър Уейтли, с помощта на някакъв химически агент — съществото, представляващо заплаха за целия съществуващ свят и все още неизвестно на учения, което само след няколко часа щеше да излезе наяве и да бъде запомнено като забележителния Кошмар от Дънуич.

Понеделникът в общи линии повтори неделата — доктор Армитидж продължи с изнурителните си изследвания и безконечните опити. По-нататъшното проучване на чудовищния дневник доведе до появата на различни варианти на предполагаемия план и техните изменения, като ученият си даваше сметка, че едва ли е възможно постигането на пълна яснота и конкретност по интересуващите го въпроси. Във вторник основните контури на действията вече бяха очертани и той взе решение да отпътува за Дънуич до седмица. След това — в сряда — настъпи големият шок. В ъгъла на една от страниците на „Аркхам Адвъртайзър“ бе поместен шеговит материал, препечатан впоследствие от „Асошиейтед Прес“, в който се говореше за отгледаното с помощта на незаконно произведено уиски чудовище в Дънуич. Обхванат от неописуем страх, Армитидж позвъни на Райс и Морган. Дискусията им се проточи дълго след полунощ, а на следващия ден всички бяха заети с трескавата подготовка за неизбежното пътуване. Армитидж ясно си даваше сметка, че се намесва в полето на действие на чудовищни сили, ала заедно с това прекрасно разбираше, че няма друг начин за предотвратяване на пагубните последствия от зловещото вмешателство, което други бяха сторили преди него.

- [1] Тайнствени буквени записи (лат.). — Б.пр. ↑
- [2] Джанбатиста Порта (1538–1615) — италиански физик. — Б.пр. ↑
- [3] Блез дьо Виженер (1523–1596) — френски автор на трактати за шифрите. — Б.пр. ↑
- [4] Криптографични изследвания (лат.). — Б.пр. ↑
- [5] Джон Дейвис (1678–1724); Филип Тикнес (1719–1792) — английски специалисти и автори на трудове по стенография и тайнопис. — Б.пр. ↑
- [6] Йохан Лудвиг Клубер (1762–1837) — немски юрист, публицист и специалист по история на правото. — Б.пр. ↑
- [7] Ибн Касим Ал-Гази Мохамад — арабски теолог, автор на труда „Явяването на Вездесъщия“. — Б.пр. ↑

IX.

В петък сутринта Армитидж, Райс и Морган се отправиха с кола към Дънуич и пристигнаха в градчето някъде към един следобед. Времето беше прекрасно, ала даже ярките лъчи на слънцето не бяха в състояние да пропъдят таящия се страх и лошите предчувствия, които сякаш се излъчваха от необичайните куполообразни хълмове и дълбоките затънтени клисури на тази местност. От време на време пред взора на учените изплуваха мрачните каменни пръстени от билата на възвишенията. По атмосферата на потискащо мълчание пред магазинчето на Озбърн те се досетиха, че се е случило нещо ужасно, и не след дълго узнаха за унищожението на семейството и дома на Елмър Фрай. Следобеда прекараха в разглеждане и обиколки на Дънуич, като разпитваха местните жители за случилото се и сами хвърлиха по едно око на руините, останали от дома на Фрай, без да пропускат протяжните следи лепкава смолиста субстанция, дяволските отпечатъци на двора, осакатения добитък на Сет Бишоп и обширните участъци опустошена растителност на различни места. Дирята, проточваща се нагоре и надолу по Стражевия хълм, се стори на Армитидж като символ на неведом вселенски катаклизъм и той дълго стоя там, съзерцавайки зловещия каменен олтар, увенчал хребета на възвишението.

Щом учените узнаха за пристигането на полицаите от Ейлсбъри, отзовали се веднага на съобщението за трагедията, сполетяла семейство Фрай, решиха да се срещнат в тях и да сверят резултатите от наблюденията си. Обаче никъде не можаха да открият и най-малка следа от униформените; според селските слухове служителите на закона били петима, ала сега колата им стоеше празна до развалините от къщата на Фрай. Местните жители бяха не по-малко озадачени от посетителите при тази гледка; все пак представителите на властта бяха говорили сутринта с всеки очевидец. Тогава старият Сам Хътчинс се замисли за нещо, побутна Фред Фар и посочи с треперееща ръка към дълбоката влажна клисура с внезапно преbledняло лице.

— Боже Господи... — промълви той, а от гърдите му се отрони горестна въздишка. — Казвах им аз да не се спускат доле у дерето... На мене примерно хич няма да ми дойде на ума да правя таквоз нещо, щот' там са онез' следи, а и козодоите пицят тъй страшно в тъмното...

Хладни тръпки пролазиха по гостите и местните обитатели и всяко ухо се напрегна, инстинктивно опитвайки се да долови някакъв — какъвто и да е — звук от клисурата. Армитидж, който за първи път се сблъскваше отблизо с този кошмар и гибелните му последствия, потрепери при чувството за собствената си отговорност в тази зловеща върволица от събития. Съвсем скоро ще падне нощта и именно тогава онази кощунствена чудовищна планина ще поеме по своя скверен път. *Negotium perambulans in tenebris...*^[1] Възрастният библиотекар си повтори наум заклинанието, което бе научил, и стисна силно в ръката си листчето, където бе написана онази формула, която не бе успял да запамети. Той провери дали електрическото му фенерче е в изправност, а стоящият до него Райс извади от раницата си металически разпръсквател — от онези, които използват в борбата срещу насекомите. Морган пък измъкна от сака си големокалибрена пушка, на която осланяше всичките си надежди, въпреки предупрежденията на колегите си, че никакво материално оръжие не би било от полза в конкретния случай.

Понеже бе добре запознат със съдържанието на страховития дневник, Армитидж ясно си представяше какво може да очаква, но по никакъв начин не даде на местните жители да разберат това, за да не увеличава и бездруго непрекъснато растящия им ужас. Когато здрачът стана по-плътен и сенките се сгъстиха, местните се завтекоха към домовете си и отново се заеха с безсмисленото си барикадиране, независимо от явните доказателства за безсилието на всички ключалки, катинари и прегради пред лицето на силата, която бе в състояние да огъва дървета и срутва къщи по своя воля. Някои скептично клатеха глави, узнавайки за намерението на тримата безумни прищълци да стоят на стража край развалините от дома на Фрай, и изобщо не се и надяваха да ги видят повече, докато се прибираха по къщите си.

През тази нощ изпод хълмовете за пореден път се разнесе страховит грохот, а въздухът отново бе прорязан от крясъците на козодоите. От време на време от Студената долина се надигаше мощен

вихър, пропит с непоносимо зловоние, което мигом се просмукваше в тежкия нощен въздух. Това бе същото зловоние, което тримата учени бяха доловили, докато стояха над умиращата твар, преживяла петнайсет години и половина в човешки облик. Очакваният Кошмар обаче така и не се появи. Каквото и да се бе притаило на дъното на клисурата, то явно дебнеше и чакаше, ето защо Армитидж заяви на колегите си, че да го нападнат в тъмнината е равносилно на самоубийство.

Настъпи бледото утро и тревожните нощни звуци секнаха. Беше сив, навъсен ден; от време на време заваляваше ситен дъждец, а в северозападна посока, над хълмовете, се скупчваха гъсти тежки облаци. Пристигналите от Аркхам учени бяха изпаднали в нерешителност какво да правят оттук нататък. Укрили се от засилилия се дъжд в едно от малкото запазени съоръжения на Фрай, те обсъждаха по-нататъшните си действия — да изчакат или да нападнат. Последното изискваше спускане в клисурата. Дъждовната пелена ставаше все по-гъста, а някъде далеч иззад хоризонта се дочуваше отчетливият грохот на гръмотевиците. Съвсем наблизко проблесна раздвоена мълния, която сякаш удари самото сърце на клисурата. Небето моментално потъмня, разколебавайки надеждите на учените, че бурята ще бъде кратка и скоро ще бъде заменена от ясно време.

Все още беше тъмно, когато — след не повече от час — откъм пътя се дочуха различни гласове. След миг тримата изследователи зърнаха група хора, не по-малко от десетина на брой, които тичаха уплашено, като крещяха истерично, а някои даже ридяха. Един от бягащите най-отпред започна да надава по-членоразделни викове, при което Армитидж и спътниците му тутакси се втурнаха към приближаващите се, едва разбрали смисъла на чулото.

— Ооо, Гооосподи Бооожеее! — задъхваше се крещящият. — Онази сатанинска твар отно-о-ово е излязла навън, *този път посред бял ден!* Изпълзя от дерето, измъкна се оттам и сега отива нанякъде! Един господ знай кога ли ще ни порази!

В този миг потресеният разказвач замлъкна ужасено, ала друг поде разказа му.

— Горедолу преди час Зеб Уейтли чул телефонно звънене — и туй било гус'жа Кори, жената на Джордж. Тя му рекла, че аргатинът й Лутър, дет' пасеше говедата, след удара на голямата мълния видял, че

дърветата от другата страна на дерето се огъват — баш срещу мястото, дет' стоим сега с вас — и изведнъж усетил онуй ужасното зловоние, дет' го помирисал миналия понеделник. После чул нек'ъв хем свистящ, хем премлясващ мокър звук, все едно се плиска нек'ва течност, ама звукът бил много по-силен, отколкото бива, когат' дърветата се люлеят от вятъра, и тутакси дърветата по целия път се наклонили на една страна и се чуло отвратително газене и стъпки из калта. Ама Лутър късмет има, че нищичко не е зърнал, че само дърветата е видял как се огъват...

— После далеко напреде, дет' тече ручеят на Бишоп, се чул страшен трясък на моста, все едно вековен дъб се цепи и троши. И пак нищо се не виждало — само как дърветата се накланят на една страна. След туй свистенето се чувало вече от много далеч — от пътечката, дет' води към дома на вещера Уейтли и Стражевия хълм — и на Лутър му стигнал куражът да отиде там, дет' се чували звуците, и да разгледа земята. Всичко било само кал и вода, че и небето било тъмно, а дъждът смивал всичките следи; обаче на края на дерето, дет' били прегънати дърветата, той пак зърнал онез страшните следи, дет' са големи кат' бъчви — същите, к'вито бил видял и в понеделника...

Тук думата отново взе първият разказвач.

— Ама туй хич не е най-страшното — туй е само началото. Зеб взе да събира хората, когат' му се обадили от дома на Сет Бишоп. Сали — слугинчето му — крещяла тъй, все едно я колят; тя тъкмо била зърнала как се огъват дърветата и чувала един такъв ужасен звук — все едно от слон, дет' стъпва тежко и диша шумно — да се приближава към къщата й. После рекла, че усетила оназ ужасната воня, а синът й Чонси се разцивил, че туй е същата оназ воня, дет' се носела около останките от дома на Уейтли в понеделник сутринта. Кучетата през туй време се скъсвали да лаят и да вият...

— Тогаз тя закрепяла с всичка сила — после рече, че храстите били тъй изпочупени и стъпкани, както никоя буря, виелица или ураган не мож' ги повали. В следващия миг оградата рухнала, ама Сали не можела да види кой я е съборил. После в слушалката се чуло как Чонси и старият Бишоп надават кански викове, а Сали закрепяла, че нещо тежко се ударило в къщата — ама не мълния или нещо таквоз — и в момента събаряло предната стена, ама през прозорците нищо се не виждало. И после... после...

Следите на страха се бяха врязали дълбоко във всяко лице и Армитидж, напълно поразен от чутото, не можеше да намери сили да накара разказвача да продължи.

— После Сали изведнъж изпищяла: „О, помогнете ми, моля ви, къщата се сгромолясва...“ В слушалката се чувало адско трещене, пращане и цепене, всички пищели... Горедолу както и когат' онуй нападна дома на Елмър Фрай, ама още по-страшно...

Говорещият замлъкна и думата взе още един от тълпата.

— Туй то — после ни звук, ни дума. Седнахме в колата и се събрахме, всички здрави мъже, дет' можахме да се съберем, край къщата на Кори, и решихме да дойдем при вас, за да ви питаме к'во да сторим. Туй навярно е проклетие свише — Божие наказание, задет' не приличаваме на другите, а от Божието наказание нито един смъртен не мож' избяга.

Армитидж осъзна, че вече е крайно време за действия, и твърдо заяви, обръщайки се към групата потресени и объркани местни жители:

— Налага се да го последваме, приятели! — Ученият се стараеше да говори колкото се може по-уверено. — Убеден съм, че съществува възможност да унищожим това изчадие. Навярно знаете, че тези Уейтли са били вещици и магьосници — е, това същество се е появило в резултат на магьосничество, следователно да се справим с него, ще можем само с подобни средства. Прочел съм дневника на Уилбър Уейтли и някои от старинните книги, изучавани от него; мисля, че знам необходимото заклинание, което да ни позволи да прогоним тази твар. Естествено, не мога да съм абсолютно сигурен в ефикасността му, ала просто нямаме друг избор и трябва да действваме. То е невидимо — честно казано, предполагах, че ще е такава — но в този разпръсквател имаме прах, който може за секунда да ни го покаже. По-късно на всяка цена ще се опитаме да направим това. Това същество е изключително страшно и опасно, за да го оставим да живее, ала е нищо в сравнение с онова, в което би се превърнал Уилбър, ако бе останал жив. Никога — за щастие — няма да узнаете що за участ избегна нашият свят. Сега ни остава да се справим само с това същество, а на този етап то не може да се размножава, макар и да е в състояние да причинява големи вреди. Без колебание — повтарям — трябва час по-скоро да го унищожим.

Армитидж направи кратка пауза, преди да продължи.

— Сега трябва бързо да го настигнем и първото нещо, което ще сторим, е да отидем на мястото, което току-що е било поразено от него. Нека някой от вас ни поведе — аз не познавам Дънуич и околностите му толкова добре, ала предполагам, че все би трябвало да има някакъв пряк път. Е, какво мислите?

Кореняците започнаха да се съветват помежду си, след което Ърл Сойър посочи с мръсния си показалец през пелената на дъжда и изрече:

— Най-бързо ще можете да се доберете до парцела на Сет Бишоп, ако пресечете първо ей оная полянка, после ручея, след което се качите нагоре по склона и прекосите малката горичка от другата страна. Тоя път ще ви изведе направо при Сет Бишоп — бас държа, че веднага ще познаете мястото!

Армитидж, Райс и Морган веднага се отправиха в указаната посока, а повечето от местните закрачиха след тях. Небето постепенно изсветляваше и се появиха сигурни признаци, че бурята е отшумяла. Когато по някое време библиотекарят погрешка пое в неправилната посока, Джо Озбърн му извика, след което мина напред, за да води множеството. Увереността и храбростта на хората постепенно нарастваха, макар че призрачните очертания на гъсто обраслите с гори стръмни хълмове, както и фантастичните дървета, сред които минаваха, поставяха тези качества пред сериозни изпитания.

В момента, в който излязоха на калната кишава пътека, иззад облаците надникна слънцето. Намираха се недалеч от парцела на Сет Бишоп — пречупените дървета и зловещите следи недвусмислено говореха за случилото се тук. Отново се бе повторил инцидентът със семейство Фрай и нито едно живо същество — както и нито едно мъртво — не бе открито сред отломките на развалината, която до съвсем неотдавна бе представлявала дом на едно семейство. На никого не му се искаше да остава тук — сред зловонието и лепкавата смолиста сукървица — и всички инстинктивно се обърнаха към дирята, оставена от страшните отпечатъци, водеща към разнебитения фермерски дом на Уейтли и към увенчания с олтар склон на Стражевия хълм по-нагоре.

Щом минаха покрай обиталището на Уилбър Уейтли, мнозина бяха обхванати от ясно забележими тръпки, като решителността им

отново се разколеба. Не бе шега работа да се изравни със земята такава голяма къща; за това навярно бе необходима страшна сатанинска сила. Срещу подножието на Стражевия хълм следите напускаха пътя и отпечатъците оформяха широка ивица опустошени дървета и храсти, обозначаваща предишния път на чудовището до върха и обратно.

Армитидж извади джобния си далекоглед с висока степен на увеличение и внимателно огледа стръмния склон на хълма. После подаде прибора на Морган, който се отличаваше с по-добро зрение. Само след миг ученият гръмко извика, предавайки инструмента на Ърл Сойър и едновременно с това сочейки към едно определено място на склона на възвишението. С онази непохватност, типична за повечето хора, които за пръв път си имат работа с оптически прибори, Сойър известно време се суетеше с колелцето на настройката, ала след като Армитидж му даде някои указания, нагласи правилно тръбата и фокусира лещите. Щом стори това, Ърл нададе такъв вик, пред който реакцията на Морган изглеждаше до болка отегчена и сдържана.

— Господи Боже милостиви! Тревата и храстите се движат! То се катери нагоре — бавно пълзи нагоре по хълма — ей сега ще се добере до хребета — един господ знае защо!

Паниката бързо се разпространи сред присъстващите. Едно е да търсиш неведомо страховито изчадие, а съвсем друго — да го намериш. Заклинанията сигурно ще сработят... ами ако не стане така? Изведнъж всички започнаха да засипват Армитидж с въпроси за загадъчното същество, обаче явно никой от отговорите не бе в състояние да удовлетвори присъстващите. Всеки от кореняците долавяше кошмарната близост на такива чудовищни, кощунствени проявления на Природата, които се простираха отвъд пределите на обичайните опит и знания на човечеството.

[1] Действай смело в бедствията (дат.). — Б.пр. ↑

Х.

В края на краищата тримата от Аркхам — възрастният и белобрад доктор Армитидж, набитият и прошарен професор Райс и слабичкият, младеещ доктор Морган — се отправиха към билото на хълма сами. След дълги и търпеливи инструкции относно правилната употреба на далекогледа те оставиха прибора на уплашените мъже от Дънуич, които с трепет наблюдаваха изкачването на тримата учени. То се оказа доста тежко и Армитидж на няколко пъти се нуждаеше от помощта на колегите си, за да продължи напред. Високо над главите на катерещата се група между дърветата колебливо се извиваше гигантска просека — пълзящото адско създание си проправяше път с неумолимата настойчивост на огромна змия. След известно време стана ясно, че преследвачите съвсем скоро ще настигнат целта си.

Къртис Уейтли — от разклонението на неизродените Уейтли — държеше далекогледа, когато групата от Аркхам описа дъга, отклонявайки се от просеката. Той съобщи на събралите се кореняци, че тримата пришълци вероятно възнамеряват да се качат на един от съседните върхове, издигащ се над просеката на онова място, където растителността още не е пометена. Така и стана, след което на катерещите се им се удаде да съкратят значително дистанцията между себе си и преследваното същество.

Тогава Уесли Кори, който междувременно бе поел далекогледа, извика, че Армитидж насочва разпръсквателя, държан от Райс, и че навярно всеки миг ще се случи нещо. Тълпата неспокойно се размърда, понеже хората бяха запомнили, че прахът от разпръсквателя трябва да направи чудовището видимо за няколко секунди. Двама или трима от мъжете захриха очи с ръце, ала Къртис Уейтли стисна здраво инструмента и съсредоточено се вгледа в окуляра. Той забеляза, че Райс, който със своите колеги се намираше на изключително удобно място, разполага със сериозни шансове да разпръсне праха във въздуха, постигайки при това максимален ефект.

Тези от местните, които наблюдаваха случилото се с невъоръжено око, зърнаха само мигновена експлозия, наподобяваща сив облак — с размерите на средно голяма сграда — недалеч от върха на хълма. Къртис, който държеше далекогледа, ненадейно го изпусна, надавайки ужасен вопъл. Приборът полетя във въздуха и цопна право в стигащата до глезените лепкава и слузеста кал. Човекът се олюля и навярно щеше да се строполи на земята, ако не го бяха подхванали навреме двама или трима от стоящите наблизо мъже. Единственото, което можеше да стори, бе да скимти едва доловимо:

— О, о, Господи Боже... *това... това...*

Спътниците му го засипаха с истински порой от въпроси и докато траеше суетнята, единствено Хенри Уилър се сети да вдигне падналия далекоглед и да се опита да го поизчисти от мръсотията. Както изглеждаше, Къртис поне за момента бе изгубил способността си за свързана реч и дори едносричните отговори му се удаваха с голяма трудност.

— По-голямо е от хамбар... цялото е направено от извиващи се въжета... прилича малко на кокоше яйце, само дет' е исполинско и има над дузина крайници, дебели като вековни дървета... те наполовина се затварят, когат' стъпва... нищо твърдо няма у него... цялото е пихтиесто кат' желе, все едно е направено само от отделни гърчещи се въжета, събрани накуп... над туй има големи изпъкнали очи... десет или двавет усти или хоботи, дет' стърчат у него от всички страни... по-големи са от отвора на комин... и през цялото време се отварят и затварят... целите са сиви, със сини и пурпурни пръстени... *и о, Господи Боже, онова най-отгоре! Онова почти човешко полулице най-отгоре...*

Този последен спомен явно се оказа твърде болезнен за клетия Къртис и той изгуби съзнание, преди да успее да промълви още нещо. Фред Фар и Уил Хътчинс го отнесоха встрани от пътя и го положиха на влажната трева. През оптичните стъкла се забелязваха три фигурки, които очевидно тичаха към билото на хълма толкова бързо, колкото им позволяваше наклонът. Нищо друго обаче не се виждаше. После всички доловиха надигащия се странен шум от клисурата и подножието на Стражевия хълм. Това беше пеенето на несметно количество козодои, а в техния пронизителен хор се различаваха нотки на тревожно и зловещо очакване.

Сега далекогледът бе попаднал в ръцете на Ърл Сойър, който събщи на събралите се кореняци, че трите фигури в момента стоят на хребета на хълма — на едно ниво с камъка във форма на олтар, ала на значителна дистанция от него. Една от фигурите, информира множеството той, от време на време вдигала ръце над главата си. Сойър тъкмо бе изрекъл това, когато всички различиха едва доловими звуци, идещи от Стражевия хълм — навярно от песнопението, съпровождащо странните движения.

— Туй сигур' е нек'во заклинание — промълви старият Уилър, докато хващаше прибора.

През това време козодоите бяха обезумели до такава степен, че непрекъснато надаваха бесни крясъци в свършено объркан ритъм.

Изведнъж слънчевата светлина сякаш внезапно помръкна, което беше много странно, защото в небето не се виждаха никакви облаци. В същия миг изпод хълмовете се разнесе оглушителен грохот, странно съчетаващ се с необяснимите трещящи звуци, ехтящи от небето. Проблесна мълния и хората започнаха безрезултатно да търсят признаците на приближаващата се буря. Пеенето на тримата смелчаци от Стражевия хълм бе станало още по-отчетливо и Уилър забеляза, че сега всички заедно размахват ръце, ритмично съпровождайки заклинанието с тези си движения. От някакъв фермерски дом в далечината се разнесе яростен кучешки лай.

В следващия момент дневната светлина се измени дотолкова, че събралите се хора с изумление се вторачиха в хоризонта. Пурпурният мрак, който можеше да бъде породен единствено от неизвестно спектрално смесване в небесната синева, се сгъстяваше все повече и повече и надвисваше над треперещите хълмове. Отново проблесна мълния — този път по-ярка от предишната — и на всички им се стори, че около каменния олтар, там, на хребета, се е появила някаква замъгленост. Нито един от кореняците обаче не посмя да надзърне в далекогледа; козодоите продължаваха с дяволските си песни, а хората от Дънуич усещаха съприкосновението с необяснимата заплаха, надвиснала във въздуха.

Точно тогава проехтяха онези дълбоки, хрипливи, дрезгави звуци, които никога нямаше да напуснат паметта на онези, които ги бяха чули. Те не бяха родени в човешко гърло, защото човешкото гърло не е в състояние да породии подобно акустично извращение. Човек по-

скоро би си казал, че произходът им се корени някъде из дълбините на преизподнята... ако очевидният им източник не беше камъкът с форма на олтар на хребета на хълма. Би било неточно да бъдат наречени звуци — до такава степен техният страшен, свръхнисък, инфрабасов тембър контактуваше директно с тайнственото вместилище на подсъзнанието и ужаса, неизмеримо по-чувствително от ухото — ала въпреки всичко по форма представляваха смътни, неведоми, полуартикулирани думи. Бяха гръмки — толкова гръмки като подземния тътен изотдолу и страшния грохот в небето, които по странен начин повтаряха... и въпреки всичко не ги издаваше никакво видимо същество. И понеже въображението винаги може да подсказва вероятния им източник в света на незримите същества, треперещите хора от групичката се притиснаха още по-силно един към друг, замирайки в очакване на страховит удар.

— *Йигнайих... йигнайих... тхфлтхкх'нгха... Йог-Сотхот...* — хриптеше чудовищният глас от Космоса. — *'Й'бтхнк... х'ехйе... н'гркдл 'лх...*

В този миг дяволските звуци заглъхнаха и Хенри Уилър посегна към далекогледа, ала видя само три силуета на върха; дребните фигурки яростно махаха с ръце, правейки странни жестове, докато пеенето им достигаше своята кулминация. От какви ли бездънни черни кладенци на архаичния ужас, от какви ли неизмерими дълбини на извънкосмическото съзнание или мрачната, забулена в мистика наследственост идваха тези неясни, стържещи и полуартикулирани хрипове? Сега те станаха по-отчетливи и ясно различими в своята неистова, кошмарна и всепоглъщаща ярост.

— *'Ехй-й-йа-йа-йахаах — е 'йайайааааа... нгх 'ааааааа... нгх'ааа... х'ух... х'йух... ПОМОЩ! ПОМОЩ!... Т-т-т-т... ТАТКО! ТАТКО! ЙОГ-СОТХОТ!*

Това бе всичко. Мъртвешки бледите лица на кореняците продължаваха да се взират в посоката, откъдето идваха звуците, а ушите им отчаяно се вслушваха в тези несъмнено произнесени на английски думи, които се лееха гръмоподобно от шокиращата пустота над ужасния олтар, ала вече на никого не бе съдено да ги чуе. Вместо тях се разнесе такъв взрив, който сякаш разтърси цялата планина; оглушителен, апокалиптичен грохот, чийто източник можеше да бъде както земята, така и небето. Единичен проблясък на мълния се стовари

върху каменния олтар от пурпурното небе и титанична невидима вълна с невероятна сила и неописуемо зловоние се понесе от хребета във всички посоки; дървета, треви и храсти бяха пометени и изкоренени със смразяваща ярост, а уплашените хора в подножието на хълма, полузадушени от невероятната смрад, едва се удържаха на краката си. В далечината залаяха кучета, зелената трева и листата на дърветата увехнаха за секунди, придобивайки болезнен сиво-жълт оттенък, а по полята и горичките се изсипаха като кошмарен дъжд мъртвите телца на хиляди козодои.

Зловонието бързо се разсейваше, ала прокълнатата растителност никога вече не се възстанови. И до ден-днешен по Стражевия хълм и околностите му расте нещо уродливо и неестествено, носещо върху себе си отпечатъка на скверното и нечестивото. Къртис Уейтли дойде в съзнание едва след като и тримата учени вече бяха слезли от възвишението, осветени от слънчевите лъчи, които отново бяха станали ярки и чисти. Те бяха мрачни и изпълнени със скръб, като че ли бяха изпитали на собствен гръб лавината от впечатления и спомени, неизмеримо по-шокиращи от онези, превърнали групичката местни жители в сбирщина треперещи страхливци. В отговор на морето от въпроси, изляло се отгоре им, те само поклащаха глави, потвърждавайки единствено най-важното.

— То изчезна завинаги — каза Армитидж. — Разцепено е на елементите, от които е било сътворено първоначално, и повече няма да може да се върне към живот. Това същество беше абсолютно невъзможно в материалния свят. Едва най-малката негова частица беше материя в онзи смисъл, който разбираме ние. То приличаше на баща си... и по-голямата част от него се върна в онази мъглява област или измерение, което се намира отвъд нашата материална вселена; в онези бездънни глъбини, откъдето са могли да го призват на хълма само най-чудовищните ритуали на човешкото богохулство и ерес.

Настъпи кратка пауза, в която хаотичните впечатления и чувства на клетия Къртис Уейтли започнаха да се събират в едно; той вдигна ръце към главата си и нададе протяжен стон. Паметта му, изглежда, се възвърна към онзи момент, в който съзнанието бе напуснало нещастника, и зърнатият в окуляра кошмар отново го връхлетя.

— *О, Боже Господи, т'ва полулице... т'ва полулице най-отгоре, на самия му връх... т'ва лице с червени очи и бели чупливи коси, и със*

същата брадичка като на Уейтли... То беше нещо като октопод, сепия, паяк... или всичкото т'ва накуп, но имаше почти човешко лице отгоре си, и т'ва лице си беше лицето на вещера Уейтли, само дет' беше широко метри, цели метри...

Мъжът замлъкна изтощен, а цялата група местни жители се втренчиха с потрес в него; изумлението им още не бе прераснало в парализиращ ужас. Единствено старият Зебълон Уейтли, който все още помнеше някои страшни тайни от далечното минало, ала до този момент не бе промълвил и дума, се осмели да заговори.

— Изминаха петнайсет лета... — въздъхна тежко той. — Преди петнайсет лета чух стария Уейтли да казва, че ще дойде ден и всички ние ще чуем как синчето на Лавиния ще прогласи името на баща си от билото на Стражевия хълм...

В този момент Джо Озбърн го прекъсна, обръщайки се с въпрос към учените от Аркхам.

— *К'во беше туй все пак...* и как младият Уейтли го е призовал от въздуха?

Армитидж се опита да му обясни, като подбираше внимателно думите си.

— То беше... как да ви кажа... представляваше сила, която не принадлежи на нашата част от Космоса; сила, която действа, развива се, расте и приема очертания съгласно други закони — различни от онези, които господстват в нашата Природа. Ние нямаме нужда да призоваваме подобни същества от отвъдното; само изключително злонамерени хора или извънредно зли култове са се опитвали да сторят нещо подобно. И в самия Уилбър Уейтли имаше нещо от тази сила — при това в достатъчно количество, за да го превърне в демонично, противоестествено съзряващо изчадие, както и да направи смъртта му едно отвратително зрелище. Възнамерявам да хвърля в огъня този прокълнат дневник, а вие ще постъпите мъдро, ако взривите онзи каменен олтар горе и разрушите всички каменни пръстени по билата на хълмовете. Такива съоръжения служат за призоваването на същества, подобни на изчадията, тъй обичани от Уейтли — изчадия, които те възнамеряваха да допуснат в нашия свят, за да унищожат цялото човечество, а самата Земя да запратят на някое прокълнато, безименно място в името на неznайни цели.

Местните жители го слушаха, вцепенени от ужас.

— Що се отнася до чудовището, което току-що прокудихме обратно — продължи доктор Армитидж, — то семейство Уейтли го отглеждали за изпълнението на най-страшната роля в кошмара, който трябваше да ни сполети. То растяло бързо и достигнало гигантски размери по същата причина, поради която и Уилбър... ала впоследствие го надминало по големина, защото имало много повече от *отвъдземното* в себе си. Няма смисъл да питате как Уилбър го е призовал от въздуха... Разбирате ли, той никога не го е призовавал. *Това същество беше неговият брат близък, но просто приличаше на баща си повече, отколкото Уилбър.*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.